БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 222 (6412) | 1951 оной ноябриин 11, воскресенье | Сэн 20 мүнгэн

Амгалан байгуулалтадаа шэнэ амжалтануудые туйлая!

Манай орон Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 34-дэхи ойе амгалан байгуулалтадаа туйлаһан гайхамшагта шэнэ амжалтануудаар угтаа.

Советскэ Эхэ орондоо, Ленин-Сталинай героическэ партида үнэн сэхэ ябадаг ажалшад, колхозшонгууд болон интеллигенци арадай ажахын түсэбүүдые [illegible] советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые бэхижүүлжэ, коммунистическэ байгуулалтын темпые хурдадхана.

Агуухэ вождь ба багша нүхэр Сталинда [illegible] олон тоото патриотическэ бэшэгүүд олон миллион арад зоной [illegible] байһаниие эли тодор гэршэлнэ. Промышленностиин, хүдөө ажахын, транспортын ба барилгын хүдэлмэрилэгшэдэй бэшэгүүд болон рапортнууд соогоо [illegible] абһан шэнэ уялганууд тухайгаа мэдээнэ.

Коммунистическэ байгуулалтада советскэ арадай туйлаһан бүхы амжалтанууд Ленин—Сталинай партиин ударидалгаар туйлагдаа. Тэрэнэй политикань советскэ байгуулалтын шухала үндэһэ һуурин мүн. Большевистскэ парти манай арадые ажалай героическэ баатаршалгануудта зоригжуулан эмхидхэнэ, тэрэнэй зохёон байгуулха эдэбхиие едина нэгэ зорилго тээшэ—коммунизмын түгэс илалта тээшэ зорюулна.

Советскэ хүнүүд Эхэ оронойнгоо ашаа туһада хэдэг зохёон байгуулха амгалан ажалаараа социалистическэ экономикоёо улам дэбжүүлнэ, предприятинуудай хүдэлмэриин шанарай показательнуудые улам болохоор һайжаруулна.

1951 оной арадай ажахын түсэб дүүргэгдэхэ бэ үлүүлэн дүүргэгдэхэ байна гэжэ үнгэрһэн арба һара соо бэелүүлэгдэһэн ажахын байгуулалтын дүнгүүд харуулна.

Советскэ хүнүүд тон түргэнөөр хүгжэжэ байгаа промышленностиингаа гайхамшагта амжалтануудаар омогорхохо ёһоороо омогорхоно. Жэшээлхэдэ, үнгэрһэн жэлтэй сасуулбал, гансал шэрэм хайлуулгын ургалтань энэ жэлдэ 2 миллион 700 мянган тонно, булад—4 миллион шахуу тонно, прокат—3 миллион тонно болохо. Багсаахада, Советскэ Союз мүнөө Англи, Франци, Бельги ба Швециин бултанайнь хайлуулдагай шэнээн булад хайлуулна.

Советскэ Союз дотор һүүлэй хэдэн жэлэй турша соо нүүрһэ малтан абалгын ургалтань жэл бүри дунда жэшээгээр 24 миллион тонно болоно, нефть үйлэдбэрилэн абалгын жэл бүриин ургалтань дүрбэ миллион хахад тонно болоно. Манай электростанцинууд энэ жэлдэ 104 миллиард киловатт-час электроэнерги үйлэдбэрилхэ, энэмнай Англи, Франци хоёрто үйлэдбэрилэгдэдэг электроэнергиһээ үлүү ехэ байна. Электроэнерги үйлэдбэрилгын гансахан жэлэй ургалта мүнөө жэл манайда 13 миллиард үлүүтэй киловатт-час болоно, энэ хадаа революциин урда тээхи Россида үйлэдбэрилэгдэдэг байһан бүхы электроэнергиие 7 дахин үлүүнэ.

Арадаймнай бүхы ажахын техническэ дэбжэлтын үндэһэ һуури болохо Эсэгэ оронойнай машина бүтээлгые саг үргэлжэ нарижуулан хүгжөөжэ байгаагүй һаа, советскэ экономико иимэ ехэ амжалтануудые туйлажа шадахагүй һэн. Машина бүтээлгын нийтэ продукци гансал мүнөө жэлдэ 21 процент ехэ болохо.

Парти ба Правительство хадаа ажалшадай ажана тэниглэн байдал тухайда анхаралаа ходо хандуулжа байдаг. Үргэн хэрэглэлэй эд товарнуудые саг үргэлжэ бүри ехээр гаргалга энэ анхаралые харуулна. Нүхэр Сталинай үүсхэлээр, энэ жэлдэ Правительство болбол эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудые үйлэдбэрилгэ улам ехэдхэхэ хэмжээнүүдые абла. Энээнэй үндэһөөр зон элдэб товарнуудые 1950 онойһоо нилээд ехээр абаха байна. Манай орон дотор байрын гэрнүүдэй олоор баригдажа байһан ябадал өнөөниие мүн гэршэлнэ.

Социалистическэ хүдөө ажахы улам хүгжэжэ байна. Техническэ зэбсэглэлэй улам ургаһанай ба хүдэлмэреэ эрхим һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар манай колхозууд, МТС-үүд ба совхозууд энэ жэлдэ таряагаа богони болзор соо, ни[illegible] бага гээлтэтэйгээр хуряагаа, һайн шанартай ургаса абаа, гүрэндэ таряа тушааха уялгаа болзорһоонь урид дүүргээ, үрһэнэйнгээ фондонуудые хаагаа. Һүүлэй хэдэн жэлэй турша соо таряанай валовой ургасань жэл бүри 7 миллиард пүүдһээ дээшэ болоно.

Советскэ Союз дотор түмэр зам, гол мүрэнэй ба далайн транспорт ургажа, тэдэнэй ашаа тээлгын эргэсэнь ехэ болоо.

Манай орон барилгын үргэн ехэ программа бэелүүлжэ байна. Энэ жэлдэ капитальна һомологшо хэмжээ дайнай урда тээхи 1940 оной капитальна һомологшо хэмжээнһээ хоёр хахад дахин ехээр үлүүнэ. Волга дээрэ, Дон дээрэ, Днепр дээрэ ба Аму-Дарья дээрэ баригдажа байгаа тон ехэ гидротехническэ барилганууд манай барилгын онсо һүүри эзэлнэ. 1951 оной хэдэ гэжэ Правительствын хараалагдаһан хүдэлмэриин түсэбтэй бүхы барилганууд амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байна. Эдэ барилгануудай нэгэн — Волго-Донской ухаа зам 1952 он соо ашаглалгада оруулагдахань.

Манай орон дотор промышленностиин бүхы һалбаринуудай хурдан түргэнөөр ургажа, гражданска продукци гаргалга ехэ болоно, эдеэ хоолой ба эд товарнуудай үнэ сэнгэй химдаржа, ажалшадай тэниглэн байдалай улам һайжаржа байхада, — капиталай бүхы оронуудта галзуу түргөөр зэбсэгжэлгэ хэгдэнэ, гражданска продукци үйлэдбэрилгэ бага болгогдоно, юумэнэй үнэ сэн дээшэлүүлэгдэнэ, налоговой дарлалта ехэ болгогдоно, олониитэ зоной байдал тэсэшэгүй муу болоно. Дай һужэрөөгшэдэй хорото түсэбүүдэй мэдэлдэ байһан томо капиталистическэ оронуудай, нэн түрүүн США-гэй, экономико саг үргэлжэ һандаралгын аюулда ороод байна.

Манай советскэ экономикын амжалтанууд социалистическэ байгуулалтын тон булюу һайниие, капиталистическэ байгуулалта орходоо тэрэнэй жэшээлшэгүй үлүү һайн байһые үшөө дахин гэршэлнэ. Манай арадай туйлаһан түүхэтэ туйлалтанууд хадаа коммунистическэ партиингаа ударидалгаар шэнэ, сүлөөтэ байдал байгуулжа байгаа агуухэ Хитадай ба арадай демократиин бүхы оронуудай ажалшадта зориг бадаруулма жэшээ болоно үгэнэ.

Амгалан байгуулалтадамнай ехэ амжалтанууд туйлагдаа. Зүгөөр советскэ хүнүүд туйлаһаараа һанаатаа амардаггүй, тэдэнэр ажахыгаа саашань хүгжөөхын тула, дутагдалнуудаа зайсуулхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлдэг байна. Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл хадаа манай бүхы хүдэлмэриие һайжаруулдаг шалгагдамал большевистскэ метод мүн.

Үйлэдбэреэ муугаар эмхидхэһэнһээ ба техникые һулаар ашаглаһанһаань боложо, зарим предприятинуудай хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд бии гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ ба продукциин өөрын үные химдаруулха даалгабаринууд зарим предприятинуудта дүүргэгдэнэгүй, түүхэй эд ба түлишэ үлүүсэ гаргашалагдадаг, тэрэшэлэн голодһо гаргажа, гарза хэгдэдэг байна.

Зарим предприятинууд түсэбөө валовой продукциин талаарнь дүүргэдэг ба үлүүлэн дүүргэдэг байбашье, шухала түхэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ тушаа гүрэнэй түсэбөөр тогтоогдоһон даалгабаринуудые заримдаа дүүргэдэггүй байна. Энээниие тэсэжэ болохогүй. Иимэ практикые усадхаха шухала. Түсэбөө инган-тинган бэшэ, харин шухала продукцяар арадай ажахые хангахаар лэ дүүргэлгэ ба үлүүлэн дүүргэлгэ гүрэндэ хэрэгтэй гэжэ манай ажахын бүхы хүтэлбэрилэгшэдэй ойлгохоор болоо.

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудые улам хүгжөөхын тулада социалистическэ мүрысөө хүтэлбэрилгэсэ һайжаруулха, наукын ба үйлэдбэриин хүнүүдэй творческо барисаа бэхижүүлхэ, түрүү луй дүршэл нэбтэрүүлхэ, техникэ эрхим һайнаар ашаглаха ба предприяти бүхэндэ ажалые зүбөөр эмхидхэхэ ябадал хангаха шухала. Нютагай партийна организацинууд амгалан байгуулалтада шэнэ амжалтануудай туйлагдахын түлөө эсэшэгүйгөөр тэмсэхэ, үйлэдбэриин ажал-ябуулгын бүхы асуудалнуудта анхаралаа ехээр табиха, партийно-политическэ ба ажахын хүдэлмэриие зүбөөр зохилдуулан эрхилхэ, гүрэнэй түсэбые жэшээтэ һайнаар дүүргэхын түлөө, предприятинуудай хүдэлмэриин шанарай показательнуудые һайжаруулхын түлөө тэмсэлдэ ажалшадые элсүүлхэ зэргэтэй.

Ленин—Сталинай агуухэ партиие тойрон нигтаар жагсаһан советскэ арад иная түрэл Эхэ оронойнгоо ашаа туһада, коммунизмын илалтын түлөө хэдэг зохёон байгуулха амгалан ажалда бүхы хүсэеэ зорюулна.

(«Правдын» ноябриин 9-нэй түрүү бэшэгһээ).

СССР-эй ЕХЭ ТЕАТР СОО

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойдо зорюулагдан Москвада болоһон баярай заседани

Москва! Эб найрамдал хүсэгшэ агуухэ державын столица, советскэ саг үеын тугые баригша, зоригжолто ба творческо ажалай город жабхаланта һайханаар харагдана.

Москва! Газар дэлхэйн үнэн сэхэ ажалшад агрессорнүүдтэ ба шэнэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү, эб найрамдалай түлөө, демократиин түлөө, социализмын түлөө тэмсэлдээ Москва гэһэн үгэ сооһоо этигэл найдабари ба хүсэ шадал абана.

Үнгэрһэн жэлэй турша соо хэгдэһэн ажал хэрэгүүдэй дүнгүүд Октябриин һайндэрэй үедэ гаргагдана. Советскэ хүн һанал сэдьхэлээрээ гэдэргээ эрьен харахадаа коммунизмда ошохо замаар хэһэн шэнэ алхамаа баяр баясхалантайгаар харана. Дайнай хойто тээхи табанжэлэй түсэб дүүргэгдээ. Байгаалиие шэнэдхэн хубилгахын түлөө тэмсэлдэ ехэ амжалтанууд туйлагдаа. Волга, Днепр, Дон ба Аму-Дарья дээрэ баригдажа байгаа, коммунизмын сталинска агуухэ барилганууд гэжэ арад зондо нэрлэгдэһэн, дэлхэй дээрэ эгээ томо гидробарилгануудые бодхоолго үзэгдээгүй түргэн темпээр хэгдэжэ байна. Наука ба культурын туйлалтанууд туйлай ехэ.

Мүнөөдэр, Октябрьска һайндэрэй урда тээ СССР-эй Ехэ театр иллюминациин хурса гэрэлнүүдээр толорно. Тэрээнэй фронтон дээрэ арадуудай сталинска эбдэршэгүй хани барисаанай һүлдэ болон 16 союзна республикануудай тугууд намилзана. Хүн түрэлтэнэй генинүүдэй—Марксын, Энгельсын, Ленинэй, Сталинай портредүүд. Нүхэр И. В. Сталинаар үргэлжэлүүлэгдэжэ ба хүгжөөгдэжэ байгаа марксистско-ленинскэ һургаалай агуухэ илалтань советскэ Эхэ ороной улам ургажа байгаа хүсэ шадал дотор, эб найрамдалай ба демократиин уласхоорондын лагериин амжалтанууд дотор харагдана.

Октябриин 34 жэлэй ойдо зорюулагдан, СССР-эй Ехэ театр соо үсэгэлдэр болоһон баярай заседанида, урда урда жэлнүүдэйхидэл адли, столицын эрхим хүнүүд—стахановецууд, эрдэмтэд, уранзохёолшод, уранзураашад, артистнууд, Советскэ Армиин сэрэгшэд, министрнүүд, СССР-эй ба РСФСР-эй Верховно Соведүүдэй депутадууд, октябрьска байлдаануудта хабаадагшад, зол жаргалта советскэ залуушуулай түлөөлэгшэд суглараа.

«Советскэ арадай вождь—агуухэ Сталин мандаха болтогой!», «Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ой мандаха болтогой!» гэһэн дүлэтэ үгэнүүд сценэ дээрэ толорно.

Үдэшын 7 час. Нүхэд Г. М. Маленков, Л. П. Берия, К. Е. Ворошилов, А. И. Микоян, Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, А. А. Андреев, Н. С. Хрущев, Н. М. Шверник, М. А. Суслов, П. К. Пономаренко, М. Ф. Шкирятов, правительствын гэшүүд, Моссоведэй депутадууд президиумдэ ерэнэ.

Парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэдые сугларагшад удаан үргэлжэлһэн альгаташалгаар угтана. Нүхэр И. В. Сталинай хүндэлэлдэ зал соо оваци болоно.

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойдо зорюулагдаһан партийна, общественнэ организацинуудай ба Советскэ Армиин түлөөлэгшэдэй хабаадалгатай Моссоведэй баярай заседаниие нүхэр М. А. Яснов нээнэ.

Советскэ Союзай Гүрэнэй Гимн һүр жабхалантайгаар соностоно.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюро советскэ арадай ба бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй вождь И. В. Сталин түрүүтэйгээр бүхы сугларагшадай нэрьемэ оваци доро Хүндэтэ президиумдэ һунгагдана.

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ой тухай элидхэл хэхыень нүхэр Л. П. Бериядэ үгэ үгтэнэ.

—Шэнэ, социалистическэ дэлхэйдэ абаашаха замые хүн түрэлтэндэ нээһэн, Ленинэй генеэр гиигүүлэгдэһэн Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин гушан дүрбэн жэлэй ойе Советскэ Союзай арадууд мүнөөдэр һайндэрлэжэ байна. Энэ замаар дабшаһан жэл бүхэн манай Эхэ орондо шэнэ амжалтануудые асарна.

Агуухэ Ленинэй нүгшэһэнэй хойто тээхи бүхы жэлнүүдэйхидэл адляар, Октябрьска революциин 33-һаа 34 жэлэй ой хүрэтэрхи үе соо большевистскэ партиин ба Советскэ Правительствын хамаг ажал-ябуулгань манай вождь нүхэр Сталинай сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро эрхилэгдээ. **(Удаан үргэлжэлһэн альгаташалга).** Дотоодын ба уласхоорондын байдалай, — гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ,—тон орёо ушарнуудта парти ба арадые нүхэр Сталин гениальна мэргэнээр хүтэлбэрилнэ, саашанхи хүгжэлтын перспективэнүүдые хараална. Ехэ ба бага хэрэгүүдые үдэр бүри хүтэлбэрилгэдэ нүхэр Сталинай гаргадаг барагдашагүй эршэ хүсэниинь, Советскэ гүрэнэй гол шухала зорилгонуудые тодорхойлхо ба эдээниие шиидхэлгэдэ манай бүхы хүсэнүүдые зоригжуулха шадабаринь коммунизм байгуулгын агуухэ илалтануудые Советскэ Союзай арадуудта хангана. (Альгаташалга).

СССР-тэхи амгалан байгуулалтын шэнэ амжалтануудые, Ленин—Сталинай агуухэ идеянүүдээр зоригжуулагдан, большевистскэ партиин хүтэлбэреэр коммунизм байгуулжа байгаа манай арадай ажалай шэн баатаршалгануудые элидхэлшэ эли тодоор харуулна.

Хүндэ ба хүнгэн промышленностиин бүхы һалбаринуудта ажалай бүтээсын ургалта тухай, үйлэдбэриин үргэдэлгэ тухай гэршэлһэн тодорхой тоо баримтанууд элидхэл дотор харуулагдана. Нүүрһэ малталгын түсэб амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Манай нефтяной промышленность ехэхэн амжалтануудые туйлаа. Манай оронине электрификацилгын хүгжэлтэдэ ехэхэн амжалтанууд туйлагдаа. Эсэгэ ороной машина бүтээлгэ таһалгаряагүйгөөр ургажа ба нарижуулагдажа байна. Транспорт түргэнөөр хүгжэжэ байна. Нүхэр Сталинай хүтэлбэреэр правительство болбол жэлэй түсэбөөр хараалагдаһанһаа гадуур эдеэ хоолой ба промышленна эд бараа үйлэдбэрилгые үргэдхэхэ хэмжээнүүдые абаа.

Социалистическэ хүдөө ажахын хүгжэлтэ элидхэл дотор ехэ һуури эзэлээ. Энэ жэлдэ хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудта ехэхэн дэбжэлтэ туйлагдаа. Һүүлэй хэдэн жэлнүүдэй туршада орооһоной валовой ургаса жэл бүри 7 миллиард пүүдһээ үлүү гаража байгаа.

Манай бүхы ороной эрхилжэ байгаа барилгын агуухэ картина элидхэл дотор харуулагдаа.

Үнгэрэгшэ жэл советскэ наука, литература ба искусствын шэнэ дэбжэлтын он болоһон байна. Эрдэм ухаанай зарим һалбаринуудай талаар советскэ эрдэмтэд дэлхэйн наука дотор түрүү һуури эзэлээ.

Ороной гол хүсэнүүдые, ресурсануудые арадай ажахын ба культурын саашадаа дэбжэхэ хэрэгтэ зорюулха зуураа, парти, правительство болбол оборонёо бэхижүүлхэ ябадалай шухала байһые хараа соохоо гарганагүй гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

Манай орон дотор хэгдэжэ байгаа амгалан байгуулалтын туйлай ехэ далайса хадаа, гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ, Советскэ Союзай гадаадын политикын эб найрамдалай шанарые тодоор харуулжа үгэнэ, манай правительствые агрессивнэ һанаашалгатай гэжэ хардан шашалдагшадые элишэлэн сохино.

Советскэ Союзай хабаадалгатайгаар болоһон уласхоорондын конференци гү, али зүблөөн бүхэн дээрэ Советскэ Правительствын түлөөлэгшэд эб найрамдал ба аюулгүй байдал хангаха талаар конструктивна дурадхалнуудые оруулдаг байгаа.

Холбоото Штадуудай ажал-ябуулагшад эб найрамдал тухай шашажа байхынгаа хажуугаар шэнэ дайнда бэлэдхэнэ.

Эб найрамдалай лагерь дайнай лагерьта орходоо һураггүй ехэ хүсэтэй гэжэ элидхэлшэ заана. Дотоодын али бүхы зүришэлдөөнүүдһээ сүлөөрэнхэй демократиин ба эб найрамдалай лагериин хүсэнүүд үдэрһөө үдэртэ ургажа, бэхижэжэ байна. Империалистическэ лагериин зонхилогшодой шэнэ дай хэрбээ зүрхэлэн үүдхээ һаань, тэрэнь империализмын өөрынь һандаран уналгаар дүүрэхэ байна, энээндэ ажаг һэжэг байхагүй.

Октябрьска социалистическэ революциин гушан дүрбэн жэлэй ой хүрэтэр манай орон коммунизмда ошохо замдаа шэнэ алхам хээ гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ. Коммунистическэ байгуулалтын агуухэ программые бэелүүлхын түлөө тэмсэхэ зуураа, советскэ арад түрэл коммунистическэ партияа тойрон, манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ агуухэ Сталиниие тойрон улам нигтаар жагсаа.

Хүсэн түгэлдэр Советскэ Эхэ ороной хүндэлэллэ, большевистскэ партиин хүндэлэлдэ элидхэлшын түгэсхэлдөө хэлэһэн юрөөлэй үгэнүүдые, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай ба демократиин илалтын түлөө уряануудыень сугларагшад үни удаан үргэлжэлһэн альгаташалгаар угтана. Советскэ арадай асари ехэ түүхэтэ илалтануудые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша, хүн түрэлтэнэй ухаан түгэлдэр гени, эб найрамдалай туг баригша, агуухэ вождь ба багша И. В. Сталинай хүндэлэлдэ болоһон оваци хэдэн минутын туршада үргэлжэлнэ.

Баярай заседанида хабаадагшад нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые үни удаан замхашагүй альгаташалга доро, ехэхэн дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

(ТАСС).

Улаан талмай дээрэ болоһон парад ба демонстраци

Ноябриин 7-до Советскэ Союзай арадууд, бүхы дэлхэйн ажалшад Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойе баяр баясхалантайгаар һайндэрлэлээ. 34 жэлэй саада тээ шэнэ байгуулалта бии болоо, тэрээнэй заатагүй бии болохо байһаниие пролетариадай агуухэ вождьнор, хүн түрэлтэнэй генинүүд Маркс ба Энгельс, Ленин ба Сталин уридшалан заагаа һэн. Хүсэн түгэс Советскэ Союз — социализмын бата хэрэм, эб найрамдалай түшэг тулгуури, ажалша хүн түрэлтэнэй найдабари ба наран —34 жэлэй туршада ургажа ба бэхижэжэ байна. Агуухэ һайндэр эб найрамдалай, демократиин ба социализмын лагериин бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтануудай оршон байдалда угтагдаба.

Дэлхэйн арадуудай анхарал мүнөөдэр Москва тээшэ, Улаан талмай тээшэ хандаанхай. Энэ талмай нарин нигтаар ба жабхаланта һайханаар шэмэглэгдэнхэй. Байшангуудай фронтонууд улаан тугуудаар, СССР-эй ба союзна республикануудай гүрэнэй тугуудаар, гербнүүдээр, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Уряануудые бэшэнхэй ба ногоон шэлбүүһээр хэгдэһэн гирлянднуудтай транспарантнуудаар шэмэглэгдэнхэй. Мавзолейн урдаһаа хараһан байшангуудай үбэр талада большевистскэ партиие, советскэ гүрэниие байгуулһан агуухэ вождьнор В. И. Ленин ба И. В. Сталинай асари ехэ портредүүд.

Һайндэрэй парадта бэлэн болонхой сэрэгүүдэй нигта зэргэнүүд. Жагсаад байһан сэрэгшэд хадаа коммунизмын материально-техническэ база байгуулжа байгаа советскэ хүнүүдэй амгалан ажалые найдабаритайгаар хамгаалжа байһан Советскэ Армиин амгалан тэнюун ба хүсэн түгэлдэр байһые гэршэлнэ.

Кремлёвско ханануудай дэргэдэхи трибунанууд дээрэ СССР-эй Верховно Соведэй ба союзна республикануудай Верховно Соведүүдэй депутадууд, Советскэ Союзай Геройнууд ба Социалистическэ Ажалай Геройнууд, Сталинска шангай лауреадууд, промышленностиин болон социалистическэ хүдөө ажахын солото стахановецууд, наукын ба техникын, культурын ба искусствын элитэ ехэ ажал-ябуулагшад зогсонхой. Трибунанууд дээгүүр олон тоото айлшад —Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ байлсахаяа Советскэ Союзда ерэһэн хариин гүрэнүүдэй олон делегацинууд байлсана. Трибунанууд дээгүүр бии болоһон баяр жабхаланта абяа шэмээ гэнтэ альгаташалгаар һэлгэгдэнэ. Нүхэд Г. М. Маленков, Л. П. Берия, К. Е. Ворошилов, А. И. Микоян, Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, А. А. Андреев, Н. С. Хрущев, Н. М. Шверник, М. А. Суслов, П. К. Пономаренко, М. Ф. Шкирятов гэгшэдэй мавзолейн гранитна гэшхүүр өөдэ гаража ябахые харамсаараа сугларагшад нэрьемэ шангаар альгаа ташана.

Кремлёвско курантнууд сохибо. «Угталгын марш» наадалгаар Улаан талмай дээрэ Октябрьска баяр ёһолол эхилнэ.

Советскэ Союзай маршал Р. Я. Малиновский парад хүлээн абахаяа Кремлиин Спасска башниин үүдээр мори унанхай гаража ерэбэ. Парад командалагша генерал-полковник П. А. Артемьев талмайн центртэ тэрээниие угтана. Рапорт абаһанайнгаа һүүлээр, маршал Малиновский генерал-полковник Артемьевээр үдэшэгдэн сэрэгшэдые зубшан ябажа, Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойтой дашарамдуулан амаршална. Амаршалгадань харюусан сэрэгшэдэй хашхаралдаһан хүсэтэ «Ура» талмай ба тэрээндэ дүтэ шадарай улицануудаар сууряатана.

Сэрэгшэдые амаршалжа дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр, Советскэ Союзай маршал Р. Я. Малиновский парадта ябахаар жагсаһан сэрэгшэдтэ, СССР-эй бүхы Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ, Советскэ Союзай бүхы ажалшадта хандан үгэ хэлэнэ.

Советскэ Союзай маршал Р. Я. Малиновскиин хэлэһэн үгэ

Нүхэд солдадууд ба матросууд, сержантнууд ба старшинанууд!

Нүхэд офицернүүд, генералнууд ба адмиралнууд!

Советскэ Союзай ажалшад!

Һайндэртэ манайда ерэһэн хилын саадахи ханинар!

Советскэ Правительствын ба Бүхэсоюзна коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Центральна Комитедэй нэрэһээ ба тэдээнэй даалгабаряар таанадые Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойтой дашарамдуулан амаршалжа, баяр хүргэнэб.

Октябриин алдарта ойе советскэ арад ороной политическэ ба ажахын ажабайдалай бүхы һалбаринуудта элитэ ехэ илалтануудые туйлан угтаба.

Дайнай хойто тээхи табанжэлые болзорһоонь урид дүүргээд, советскэ хүнүүд энэ жэлдэ арадай ажахын түсэбые дүүргэлгэдэ шэнэ амжалтануудые туйлаа.

Советскэ Союзай хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенци болбол өөһэдынгөө шэн зоригто ажалаар байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха сталинска түсэбые бодотоор бэелүүлжэ байна, дэлхэй дээрэ туйлай ехэ гидроэлектростанцинуудые ба каналнуудые барижа, коммунистическэ обществын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулжа байна.

Советскэ арадай ажахын хэлбэришэгүйгөөр дэбжэхэтэй хамта социалистическэ культура, наука ба искусство саашадаа хүгжэнэ, Советскэ Союзай ажалшадай ажана тэниглэн байдал улам һайжарна.

Манай героическа арад коммунизм байгуулгада туйлаһан бүхы туйлалтануудаараа большевистскэ партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэридэ, манай вождь ба багша нүхэр Сталинда уялгатай.

Советскэ арадай элитэ ехэ туйлалтанууд хадаа социализм амжалтатайгаар байгуулжа байгаа арадай демократиин оронуудай ажалшадта зоригжуулхы жэшээ боложо үгэнэ.

Зохёон байгуулхы ажал эрхилжэ байгаа Советскэ Союз эб найрамдал ба арадуудай хоорондын хани барисаае бэхижүүлгэдэ зорюулагдаһан ленинско-сталинска политикые шууд сэхээр, бата нигтаар ябуулжа байна.

Советскэ гүрэнэй гадаадын эб найрамдалай политика бүхы оронуудай олон миллион ажалшадай гол шухала интересүүдтэ харюусана.

Америкын Холбоото Штадуудай зонхилхы бүлэгүүдэй политикын хэрэг тад ондоо. Энэ хадаа агрессиин политика мүн. Энэ политика бусад оронуудай арадуудые американска монополистнуудай эзэрхэн зонхилхо ябадал тогтоолгодо, үргэн олон ажалшадые дээрмэдэлгэдэ ба тэдээнэй ажабайдалай хэмжээе муудхаалгада зорюулагданхай.

Америкын зонхилхы бүлэгүүд, мүн Хойто-атлантическа блогой талаар тэдэнэй ханинар хадаа Советскэ Союзай зүгһөө сэрэгэй аюул бии гэһэн хооһон хашхаралдаагаар өөһэдынгөө агрессивнэ политикые халхална. Дай үүдхэгшэд арадуудые мэхэлхэ, дайнай ба үлэсхэлэнгэй политикада тэдэнэй эсэргүүсэлые һуладхаха гэжэ оролдоно.

Гэбэшье, үргэн нийтэ арадууд мэхэ гоходо орохогүй. Тэдэнэр дайнай аюулай дахинаа тохёолдохо ябадал хүсэнэгүй, агрессорнүүдэй түсэбые һандаргахаар эрид шиидэнхэй. Амгалан байгуулалтын түсэбүүдые бэелүүлжэ байгаа Советскэ Союз болбол Америкын Холбоото Штадуудта гү, али ямар нэгэн ондоо орондо добтолхо тушаа һанаашалнагүй гэжэ тэдэнэр үдэрһөө үдэртэ улам батаар ойлгоно.

Американска империалистнууд Кореядэ дээрмэдэлгын дай үүдхээд, уласхоорондын хэлсээнүүдые бүдүүлигээр эбдэн, дэлхэйн шэнэ дайнда бэлэдхэжэ байна гэжэ мэдээжэ. Энэ зорилгоор тэдэнэр Баруун Германида фашистска армиие һэргээнэ, Японидо милитаризм һэргээн бодхооно, Советскэ Союзда, Хитадай арадай республикада ба арадай демократиин оронуудта эсэргүү агрессивнэ блогуудые байгуулна.

Советскэ хүнүүд мүнөө үеын уласхоорондын байдалые хараадаа абан, өөһэдынгөө патриотическа үүргые гүнзэгыгөөр мэдэрэн, социалистическэ Эсэгэ ороноо эсэшэ сусашагүйгөөр бэхижүүлнэ. Манай Эхэ ороной һула ба зэбсэггүй байхыень империалистнууд хэзээшье харахагүй. Советскэ арад хэрбээ баатай болоод байбал, агрессорые түгэс зэбсэгээр угтахал.

Советскэ гүрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд эб найрамдалые ба манай Эхэ ороной аюулгүй байдалые сахин хамгаалжа байна.

Советскэ Армиин ба Уһан-Сэрэ-

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

Улаан талмай дээрэ болоhон парад ба демонстраци

(Түгэсхэл)

тэй Флодой сэрэгшэд өөhэдынгөө сэрэгэй ба политическэ эрдэмые оролдосотойгоор нарижуулжа, сэрэгүүдэй дайшалхы бэлэдхэлые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлжэ байна.

Советскэ арад өөрынгөө Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ дүүрэн этигэжэ шадаха байна. Эдэ хүсэнүүд хадаа Советскэ Союзай гүрэнэй интересүүдэй найдабаритай түшэг тулгууринь мүн, саашадаашье тиимэ байхал.

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ой мандаха болтогой!

Героическа советскэ арад ба тэрээнэй шэн зоригто Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

Манай инаг түрэл Советскэ Правительство мандаха болтогой!

Советскэ арадай бүхы илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ Ленин—Сталинай агуухэ парти мандаха болтогой!

Манай инаг түрэл вождь ба багша агуухэ Сталинда алдар соло!

Маршал Малиновскиин хэлэhэн үгэнүүд трибунануудай дээрэhээ сууряатаhан альгаташалга дотор, сэрэгэйхидэй соггой шанга «ура» дотор шэнгэнэ. Оркестр Советскэ Союзай Гүрэнэй Гимн наадана. Артиллерийскэ салюдай hүртэ абяан нэрьенэ. Октябрьска заншалта парад эхилнэ.

Улаан тугта, Ленинэй орденто ба Суворовой нэгэдэхи шатын орденто, М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ сэрэгэй Академиин офицерскэ составай сургуулиадгамал полк ленинскэ мавзолейн хажуугаар эгээ түрүүлэн гарана.

Удаалуулан сэрэгэй академинүүдэй hурагшад, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй бүхы түрэлэй сэрэгүүдэй офицернүүд гарана...

Улаан талмай дээгүүр пехотын гаража байха үедэ агаарай парад бололсоно. Тэрээниие авиациин гварди генерал-лейтенант В. И. Сталин командална. Эдэ хоёр парадууд нэгэдэн ниилэжэ, советскэ сэрэгшэдэй үндэр мэргэжэл шадабарине харуулна.

Сэрэгэй парадай дүүрэhэнэй hүүлээр Улаан талмай дээрэ ажалшадай демонстраци эхилнэ. Демонстрацине нээхэ эрхэ түрүүшын эрхим хүнүүдтэ олгогдоhон байна. Москва-Сортировочная гэжэ паровозно депогой ахалагша машинист, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Виктор Блаженов Московско Соведэй тугые дээрэ үргөөд, Улаан талмай дээрэ гаража ерэнэ. Тэрээнине промышленностиин ба транспортын солото новаторнууд, наука, искусство ба литературын элитэ ехэ ажал-ябуулагшад үдэшэн ябана.

Олон мянган физкультурнигууд талмай дээрэ гаража ерэнэ. Тэдэнэр Иосиф Виссарионович Сталинай тон ехэ портредые абажа ябана. Хоёр талаарнь союзна республикануудай гербнүүдтэй 16 тугууд намилзана.

Түүхын музей тээhээ столицын арбан хоёр районой демонстрантнуудай колоннонууд нэгэн доро Улаан талмай дээрэ гаража ерэнэ. Түйлай ехэ талмайн нэгэ захаhаа нүгөө захэ хүрэтэрнь улаан тугууд далайшэнгөөр долгилно. Гоё hайхан паннонууд ба транспарантнууд советскэ засагай 34 жэлэй турша соо манай арадай түйлаhан агуухэ түйлалтанууд тухай, манай ороной арадуудые урагшань, коммунизмын илалта тээшэ найдабаритайгаар хүтэлбэрилэгшэ большевистскэ партида ажалшадай баясхалан хүргэжэ байhан тухай хэлэжэ үгэнэ. Арадуудай инаг түрэл вождь ба багша, эб найрамдалай туг баригша агуухэ Сталинай хүндэлэлдэ хэлэгдэhэн мактаал юрөөлэй солгёон шанга абяанууд талмай дээгүүр замханагүй. Улаан талмай дээгүүр үнгэржэ ябаhан олон мянган хүнүүд эб найрамдалай түлөө эрэлхэгээр тэмсэжэ байгаа бүхы дэлхэйн ажалшадта аhадүүгэй амар мэндые хүргэнэ. Харин оронуудай коммунистическэ ба хүдэлмэришэдэй партинуудай вождьнорой портредууд ажалшадай колоннонууд дээгүүр харагдана.

Олон мянган плакадууд ба транспарантнууд дээрэ «Эб найрамдал» гэhэн нангин үгэ бэшэгдэнхэй. Москвагайхид арюун хүсэлтэ бүхы хүнүүдтэй хамта бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалхаар эрид шиидэнги байhан тухайгаа мэдүүлнэ.

Индустриальна Москва болбол социалистическэ мүрысөөнэй ашаар туйлаhан ажалай ехэ амжалтануудтухайгаа Эхэ орондоо элидхэнэ. Столицын ба областиин промышленность продукци үйлэдбэрилэн гаргаха 10 hарынгаа түсэб үлүүлэн дүүргээ. Московско олон түрүү предприятинуудай коллективүүд демонстрантнуудай зэргэдэ ябалсана. Тэдэнэр асари ехэ электростанцинуудые ба каналнуудые барилгада өөhэдынгөө ехэхэн хубитые оруулна. Москвагай 200-hаа дээшэ заводууд ба фабрикануул коммунизмын барилгануудай захилнуудые бэелүүлжэ байнаг.

Арадай демократиин оронуудай ажалшадта, агуухэ хитад арадта, корейскэ эрэлхэг арадта, Германскэ демократическэ республикын ажалшадта, колониальна ба бэеэ даанхайбэшэ оронуудай ажалшадта аhадүүгэй амаршалга хүргэhэн үгэнүүд олон плакадууд дээрэ бэшэгдэнхэй.

Москвагай ажалшадай демонстраци дүрбэн час шахуу саг соо үргэлжэлжэ, тэрэнэй миллион шахуу хүн хабаадаа. Столицын ажалшадай октябрьска демонстраци хадаа большевистскэ партине, советскэ правительствые, агуухэ Сталиные тойрон нигтаар жагсаhан советскэ арадай морально-политическэ эб дэрэшэгүй нэгэдэлые харуулаа. Москвагайхид бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түшэг тулгуури болоhон социалистическэ Эхэ ороной-гоо хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхын түлөө, коммунизмын илалтын түлөө, бүхы советскэ арадтаа хамта саашадаашье шэн зоригтойгоор тэмсэхээр бэлэн байhанаа харуулаа.

* * *

Бүгэдэарадай hайндэрэй хүндэлэлдэ үдэшэлэн, манай Эхэ ороной столица Москвада артиллерийскэ хорин буудалгаар салют үгтөө.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын орлогшо А. А. Громыко уулзалга хэбэ

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойтой дашарамдуулан, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо А. А. Громыко ноябриин 7-до Москвада дипломатическа корпустой уулзаба.

Гадаадын посольствонуудай ба миссинүүдэй толгойлогшонор ба гэшүүд, Монгол Арадай Республикын Премьер-Министрын Орлогшонор господинууд Ю. Цеденбал, Д. Майдар, Венгерскэ Арадай Республикын Гадаадын Худалдаа наймаанай Министр г-н А. Собек, Польско Республикын Гадаадын Худалдаа наймаанай Министр г-н Т. Геде, Монгол Арадай Республикын гэгээрэлэй Министр г-н Б. Ширендыб, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гэшүүд г-жа Анна Зегерс ба г-н Ломбардо Толедано, германо-советскэ хани барисаанай Обществын делегациин Толгойлогшо г-н Пауль Шольц, чехословацко-советскэ хани барисаанай Союзай делегациин Толгойлогшо г-н Марек Смида, «Франци-СССР» Обществын делегациин Толгойлогшо г-н Марио Аликата, «Исланди—СССР» Обществын делегациин Толгойлогшо г-н Сигвальди Тордарсон, болгарска культурын ажал-ябуулагшадай делегациин Толгойлогшо г-н П. Г. Ярымов, Уругвайн культурын ажал-ябуулагшадай делегациин Толгойлогшо г-н Америко Селестино Дель Сиоппо, гадаадын профсоюзна, культурна делегацинуудай толгойлогшонор уулзалга дээрэ байлсаба.

Советскэ талаhаа: РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. П. Тарасов, СССР-эй Министрнүүд Н. Г. Кузнецов, Б. П. Бещев, К. П. Горшенин, Д. Г. Жимерин, Е. И. Смирнов, И. Г. Большаков, СССР-эй Верховно Сүүдэй Түрүүлэгшэ А. А. Волин, СССР-эй Генеральна Прокурор Г. Н. Сафонов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. Ф. Горкин, РСФСР-эй Гэгээрэлэй Министр И. А. Каиров, Советскэ Союзай Маршалнууд С. М. Буденный, Л. А. Говоров, Р. Я. Малиновский, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшонор В. А. Зорин, Ф. Т. Гусев, А. Е. Богомолов, СССР-эй Гадаадын Худалдаа наймаанай Министрын Орлогшонор И. А. Еремин, М. Г. Лошаков, Советскэ Армиин Генеральна Штабай Начальник армиин генерал С. М. Штеменко, артиллериин Маршал Н. Д. Яковлев, авиациин Маршал С. Ф. Жаворонков, армиин генералнууд Г. К. Маландин ба М. В. Захаров, адмиралнууд А. Г. Головко, Г. И. Левченко, генерал-полковнигууд П. Ф. Жигарев ба П. А. Артемьев, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын, СССР-эй Гадаадын Худалдаа наймаанай Министерствын харюусалгата сотруднигууд, эрдэмтэд, уранзохёолшод, композиторнууд, уранзураашад, артистнууд, советскэ ба гадаадын хэблэлэй түлөөлэгшэд уулзалга дээрэ байлсаба.

(ТАСС).

Агуухэ Октябриин ойе республикымнай ажалшад баяртайгаар hайндэрлэбэ

ШАХТА ПОСЕЛОК

ШАХТА, **(телефоноор абтаба).** Галуута-Нуурай шахтын хүдэлмэришэдэй поселогой ажалшад Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин алдарта ойе баяр баясхалантайгаар үнгэргэбэ. Ноябриин 6-най үдэшэ рудкомой клуб соо ажалшадай депутадуудай поселково Соведэй баярай заседани партийна организациин ба ниитын эмхи зургаануудай түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар болобо. Клуб вождьнорой портрет, лозунг ба плакадуудаар шэмэглэгдэнхэй байба.

«Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэл» тухай элидхэл рудоуправлениие эрхилэгшэ нүхэр Шахов хэбэ. Баярай заседанида хабаадагшад арадуудай агуухэ вождь нүхэр Сталинда эльгээхэ амаршалгын телеграммын текст нэгэн hаналаар баталан абаба.

Ноябриин 7-до шахтын хүдэлмэришэдэй демонстраци болоо. Тэрээндэ 2000 гаран хүн хабаадалсаба.

Шахтын коллектив оронойнгоо алдарта ойе үйлэдбэриин бэлэгээр угтаба. Үйлэдбэриингөө 10 hарын түсэб амжалтатайгаар дүүргээд, ноябриин 6 хоног соо түсэбhөө гадуур эшелон хахад нүүрhэ Эхэ орондоо бэлэглэбэ.

КЯХТЫН АЙМАГ

(Телефоноор абтаба). Кяхта город hайндэрэйхээр шэмэглэгдэбэ. Ноябриин 6-да аймагай культурын байшанда hайндэртэ зорюулагдаhан баярай заседани партийна, советскэ ба олониитын организацинуудай түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар болоо. ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Перевалов «Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэл» гэhэн элидхэл хэбэ. Заседанида хабаадагшад нүхэр Сталинда эльгээхэ амаршалгын телеграммын текстые түйлай ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаба.

Аймагай бүхы колхозууд, МТС-үүд, предприятинууд ба эмхи зургаануудта баярай суглаанууд ноябриин 5-най үдэшэ болоо. Республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи автоуправлениин № 2 автотранспортын конторын шофернууд hайндэрэй урда тээхи мүрысөөндэ амжалтануудые түйлаа. Олон шофернууд жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргээ. Зуу мянгата шофернууд Шиковинский, Галинский, Игумнов, Мелентьев ба бусад эрхим хүдэлмэриингөө түлөө мүнгэн шанда хүртэбэ.

Ноябриин 7-ной үдэр городой ажалшадай демонстраци болоо.

МУХАРШЭБЭР

(Телефоноор абтаба). Аймагай, МТС-эй, совхозой ба колхозуудай центрнүүдтэ, бригаданууд болон гүүртэнүүдтэ, хаа хаанагүй hайндэр ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэрбэ. Аймагай ажалшад өөhэдынгөө баярай суглаанууд дээрэ Октябриин урда тээхи мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргаба.

Гоёор шэмэглэгдэhэн аймагай культурын байшангай зал соо аймагай центрын эмхи зургаануудай ба колхозуудай түлөөлэгшэдэй хабаадалгатай баярай суглаан болобо. Тэндэ сугларагшад агуухэ hайндэр тухай ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Мирошниченкын элидхэл дуулаба. Тэдэнэр Иосиф Виссарионович Сталинда эльгээхэ амаршалгын телеграммын текстые баярай оршон байдалда баталан абаба. Суглаанай hүүлээр Мухаршэбэрэй дунда hургуулиинхид концерт харуулаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойдо зорюулагдаhан Улан-Удэ городой ажалшадай демонстраци. А. Мантаевай фото.

Эб найрамдалай түлөө, коммунизмын түлөө

Улан-Удэдэ болоhон ажалшадай демонстраци

hайхан сэлмэг үглөөгүүр. Үүлэгүй номин хүхэ огторгойhоо алтан шара наран урин hайханаар энеэнэ. Советскэ арадай инаг дуратай дуунууд радиогоор дамжуулагдан, ажалшадай сэдьхэлые баясуулна.

Улан-Удын улицанууд hайндэрэйхээр, гоё hайханаар шэмэглэгдэнхэй. Хаа хаанагүй улаан тугууд гэрэлтэнэ, Агуухэ Октябриин 34 жэлэй ойдо ВКП(б)-эй Централына Комитедэй лүлэтэ Уряанууд толорно, вождьнорой портредүүд гоё hайханаар шэмэглэгдэнхэй харагдана. Мүнөөдэр ажалшадай агуухэ hайндэр. Мүнөөдэр хүн бүхэнэй сэдьхэл барагдашагүй баяр омогорхолоор халима дүүрэн. Бүхы советскэ арад, бүхы дэлхэйн ажалшад мүнөөдэр Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин алдарта ойе hайндэрлэжэ байна.

Гушан дүрбэн жэлэй урда тээ Россин хүдэлмэришэд ба тарашад большевигүүдэй партиин хүтэлбэреэр хаанта засагые унагаагаад, орон соогоо советскэ засаг, өөhэдынгөө засаг тогтоогоо hэн. Советскэ засагай түрүүшын декрет хадаа эб найрамдал тухай декрет байгаа. Энээниие хүн түрэлтэн хэзээшье мартахагүй...

Үдэрэй 12 час ойротожо байна. Заха үзүүргүй утанууд, нэгэннинь нүгөөдэhөө hайханаар шэмэглэгдэhэн ажалшадай колоннонууд республикын столицын центр тээшэ—Соведүүдэй талмай тээшэ аалихнаар урдана. Эндэшье, тэндэшье оркестрнүүд ирагуу hайхан марш наадана.

Соведүүдэй нэгэдэхи байшангай үндэр оройдо, аяар дээрэ, сэгээн сэлмэг нарата огторгойдо СССР гүрэнэй туг — Агуухэ Октябриин туг hүр жабхалантайгаар улаабхин, гэрэлтэн намилзажа, социалистическэ Эхэ оронойнгоо түлөө ажалшадай омогорхолые улам улам үргэнэ.

Правительствена трибуна дээрэ ВКП(б)-гэй обкомой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, БМАССР-эй правительствын гэшүүд гараба. Айлшадай трибуна дээрэ наука ба культурын эрхим хүнүүд, городой предприятинуудай стахановецууд зогсобо.

Арбан хоёр час болохотой хамта дүрбэн горнын хонгёо hайхан абяан зэдэлнэ. Удаалуулан суглуулагдамал ехэ оркестр жабхаланта марш сэдьхэл баясуулан ханхинаба. Тингэжэ ажалшадай демонстраци эхилбэ.

Демонстрациие заншалта ёhоор hургуулиинхид нээбэ. Шамбай шангаар, омог дорюунаар тэдэнэр алхалалдан трибунын хажуугаар гаража, гаража байна. Дээгүүрнь барагдашагүй олон улаан тугууд, лозунгнууд толорно. Вождьнорой портредүүд харагдана. Советскэ хүүгэдэй эгээ эрхим хани Иосиф Виссарионович Сталинай портредүүдые тэдэнэр дээрэ үргэн ябана.

— Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ой мандаха болтогой! Ура!

—Советскэ Социалистическэ Республиканудай агуухэ Союз мандаха болтогой! Ура!

— Агрессорнуудта эсэргүү, эб найрамдалай түлөө, демократиин түлөө, социализмын түлөө тэмсэлдэ бүхы арадуудта ахадүүгэй амар мэндэ! Ура!

—Арадуудай агуухэ вождь нүхэр Сталинда алдар соло! Ура!

Трибуна дээрэhээ табигдаhан эдэ ба бусад сог жабхаланта уряа лозунгнуудые демонстрантнууд дэмжэжэ, оршон тойронхие доhолгон «ура» хашхаралдана.

Городой № 1 ба № 19 hургуулиинхид трибунын хажуугаар гаража ябана. Тэдэнэр тугуудай, вождьнорой портредүүдэй хажуугаар «Бидэ бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөөбди!» «Агуухэ Сталинда алдар соло!» гэhэн лозунгнуудые арбаад метрын будүүд дээрэ бэшэнхэй, колоннёо зэбшүүлэн татаад ябана. Басагадай № 2 hургуулиинхид дэлхэйн бүмбэрсэгэй угаа ехэ глобус дээрэ эб найрамдалай hүлдэ—гулабхаагай макет тэнхийлгэн үргөөд ябана. Тэдэнэр олон тоото амиды гулабхаануудые ниидхүүлжэрхинэ. Тиихэдэнь трибунада альгаташалга нэрьенэ. Тэдэнэр ба бусад олон колоннонууд коммунизмын агуухэ барилгануудай македүүдые омогорхолтойгоор үргөөд ябанад.

Манай соггой солбон залуу үетэн —hургуулиинхид, мүн бусад демонстрантнууд советскэ арадай эб найрамдал хүсэжэ, тэрээнэй түлөө эрид тэмсэжэ байhанай гэршэ болгон эб найрамдалай гулабхаануудые трибунын хажууда ерэхэтээ хамта ниидхүүлжэ, ниидхүүлжэл байна. Тэдэнь номин хүхэ огторгой өөдэ дэгдэн ошоно. Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин ашаар тогтоогдоhон Советскэ Союз анхан сагhаа хойшо эб найрамдалай түлөө тэмсэhээр ерээ. Мүнөө бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай, демократиин ба социализмын лагериие толгойлон бата бэхи эб найрамдалай түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэнэ. Советскэ Союзай сталинскэ гадаадын политика эб найрамдалай политика мүн. Тиимэhээ тэрээниие бүхы дэлхэйн ажалшан арадууд hайшаан дэмжэнэ.

Гүрэнэй ажалай резервнүүдэй hургуулиинхид барагдашагүй олоороо гарана. Тэдэнэй өөhэдынь оркестр жабхаланта марш наадана. Хуу баран нэгэ формын хубсатайнууд, Шинельнүүдэйнь шагтанууд, наранай туяада эльтаран, ехэ hайханаар харагдана. Элэнэр — манай ерээдүйн барилгашад, паровознигууд, шуудахалаашад, элдэб мэргэжэлэй дархашууд, инженернүүд, технигүүд. Эдээниие мэргэжэлтэ, эрдэмтэ hургаха, Эхэ орондоо үнэн сэхэ патриотууд болгон хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ манай социалистическэ гүрэн юугээшье гамнанагүй.

hүрэг олон улаан тугуудые барилhан туг баригшадай колонно трибунада ойротожо ерэбэ. Хойноhоонь Железнодорожно районой ажалшадай колоннонууд ерэжэл, ерэжэл байна. Бүхы колоннонуудынь hанагдаагүй hайханаар шэмэглэгдэнхэй. Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаhан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэhэн тухайгаа Эхэ орондоо үгэhэн рапортнуудые бэшэнхэй транспарантнууд олон харагдана.

Паровозуудаа сүүдхэ соо 500 километртэ гүйлгээр болоhон тухай ба ажалай бусад амжалтанууд тухай рапортнууд олон.

Уран бэрхээр хэгдэжэ, автомашинанууда hуулгагдаhан паровозой, түмэр замай хүүргын, товарна вагоной македүүд үнгэрнэ. Вагонойнь сонхонуудhаа эб найрамдалай гулабхаанууд hүрэг олоороо ниидэн ошоно. Трибуна дээрэhээ альгаташалга нэрьенэ.

Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой коллективэй олон мянган гэшүүд ёhоо хо ёhоороо омогорхон ябана. Тэдэнэр Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ ехэхэн амжалта туйлаа. Тэдэнэр энэ оной гурбадахи квартлай дүнгөөр дахинаа абаhан СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тугые омогорхолтойгоор намилзуулан ябана. Продукциин өөрын үнэ химдаруулхын, шанарыень hайжаруулхын түлөө, шэнэ техникэ ба технологи үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхын түлөө эрид тэмсэлэй ашаар табаhаа үлүү миллион түхэригэй олзо түсэбhөө гадуур оруулаа. Заводой олон стахановецууд агуухэ hайндэрые жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ угтаа. Паровоз хабсаргалгын цехын токарь нүхэр Грибенщиков гурбан жэлэй даалгабариhаа үлүүе, токарь нүхэр Тимофеев, фрезеровщигууд нүхэд Челнышев, Верхотин ба бусад стахановецууд түс бүридөө хоёр жэл хахадай нормонуудые дүүргээ.

Ажалшадай колонноннууд hубарижал, урдажал байна. Пригородно районой ажалшад гараба. Туг баригшадай хойноhоо агуухэ Сталинай асари ехэ портредые үргэhэн хүнүүд ябана. Тэрэ портредынь hайхан алтан хүреэгээр [...] лорно.

Ахадүү коммунистическэ ба хүдэлмэришэдэй партинуудай вождьнорой портредүүдые ажалшад үргөөд ябахада трибуна дээрэhээ

«Социализм амжалтатайгаар ба[...] гуулжа байгаа арадай демократиин оронуудай ажалшадта амар мэндэ!» гэhэн ба агуухэ хитад арадта, эрэлхэг корейскэ арадта, Германиин демократическа хүсэнүүдтэ зорюулагдаhан лозунгнууд хэлэгдэжэ, демонстрантнуудаар дэмжэгдэнэ.

Городской районой ажалшадай колонннонууд илангаяа гоё hайханаар шэмэглэгдэнхэй. Бурят-Монголой гүрэнэй Ленинэй ордентэ оперо ба баледэй театрын коллективэй колонно Марксын, Энгельсын, Ленинэй, Сталинай тон ехэ[...]нүүд портредүүдые абажа ябана. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ пед. институдай, зооветинститудай, пед. училищиин, эдеэ хоолой промышленностиин, загаhанай промышленностиин, элдэб министерствонуудай ба бусад коллективүүдэй колоннонууд хуу баран гоё hайханаар шэмэглэгдэнхэй. Өөhэд өөhэдынгөө амжалтанууд тухай рапорттайнууд[...].

Ажалшадай колонннонуудай [...] хахадай турша соо ябажа үнгэрhэнэй hүүлээр талмай дээрэ ойр зуура шэмээгүй болошоно. Тиигэжэ байтар hүрэг олон мотоциклнуудай хүршэгэнэлдэхэ абяан холоhоо дуулдажа эхилээд, улам ойротоно, улам шангадана. Шамбай шанга залуушуул-мотоциклистнүүд трибунын урдуур hалхи шуурган шэнги гүйлгэлдэн гарана. Тэдэнэй дээгүүр тус тус спортивна обществонуудай элдэб үнгын торгон тугууд эршэтэйгээр намилзан үнгэрнэ.

Социалистическэ Бурят-Монголой столицын ажалшадай hүр жабхаланта, баяр баясхалантай демонстраци энээгээр дүүрэнэ. Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойн баярай демонстраци хадаа республикын ажалшадай морально-политическэ нэгэдэлые, инаг түрэл Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлхын түлөө, бата бэхи эб найрамдалай түлөө, коммунизмын түгэс илалтын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байhыень, Эхэ орондоо, Ленин—Сталинай партида, советскэ правительствода, арадуудай агуухэ вождь нүхэр Сталинда тэдэнэй хизааргүй дуратай, үнэн сэхэ байдагыень үшөө дахин харуулаа.

БМАССР-эй ГУРБАДАХИ ЗАРЛАЛАЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ II СЕССИ

БМАССР-эй элүүрые хамгаалгын министр депутат В. Р. Бояновагай элидхэлһээ

...й депутадууд!

...шевистскэ парти, Советскэ ...тельство, өөрөө нүхэр Сталин ... арадай элүүрые хамгаалга ...руулха тухай, ажалшадай ...элүүрые хамгаалха тухай тон ...арал оролдолго гаргана.

...рһэн жэлнүүд соо манай со... орон дотор ажалшадай элүү...амгаалгын хэрэгтэ айхабтар ...жалтанууд туйлагдаа. Хүндэ ...ехэ анхаралтайгаар хандаха, ...эй зөөрөөр арад зондо меди...кэ иимэ ехэ туһаламжа үзүүлхэ ...дэлхэйн ондоо нэгэшье орон ...байхагүй.

...элгын, үхибүүдэй, санитарно...гын, курортно-санаторно эм...ргаануудай туйлай ехээр оло...го, врачебнэ кадрнуудай бо...үүрые хамгаалга тушаа бюд...хэлбэршэгүй ехэ ургалта ха...арти ба правительствын энэ ...алые эли тодоор гэршэлжэ...

...ондо советскэ гүрэн болбол ...ые хамгаалгын хэрэгтэ 22 ...ард шахуу түхэриг һомолһон ... Тэрэшэлэн социальна хан...а 22 үлүүтэй миллиард, олон ...дтэй эхэнүүдтэ үгтэхэ гүрэ...туһаламжада 4 үлүүтэй милли...түхэриг һомологдоһон байха...

...эй жэлнүүдтэ Советскэ пра...тво хадаа медико-санитарна ...тын хэрэгые үндэһөөрнь һай...ха тухай хэдэ хэдэн тогтоол...е гаргаһан байна. Эдэ тог...д хадаа арад зониие аргал...он үбшэнүүдһээ һэргылэн ту...ка үзүүлхэ ябадалые сааша...д һайжаруулгада зорюулаг...

...шадаа элидхэлшэ болбол ур...арад зондо медицинскэ туһа... үзүүлгын ямар байһан тухай ...өйгоор хэлэбэ.

...Агууехэ Октябрьска социа...ескэ революциин урда тээ ...монгол арад хадаа хоёр даб...рлалта доро ехэ зобожо бай... гэжэ нүхэр Боянова хэлэнэ. ...ят-монгол арад зоной дунда ... үбшэнүүд ехээр дэлгэрһэн ... Хүнүүдэй, илангаяа үхибүү...шэлжэ үхэхэ ушарнууд ехэ ...тохёолдодог һэн.

...нь арад зондо медицинскэ ...мжа огто үзүүлэгдэдэггүй ... байгаа. 1917 ондо мүнөөнэй ...СР-эй территори дээрэ оройхон больница, врачебнэ 8 ...тори, фельдшерскэ 33 пункт ... юм. Тиихэдэ миил 14 вра...дэлмэрилдэг байгаа.

...үедэ манай республика до...эб үбшэнүүдһээ һэргылхэ ... эмнэхэ эмхи зургаануудай ... ехээр олошороо. Сталинска ...элнүүдэй үедэ эмнэлгын хэ...н эмхи зургаанууд шэнээр ...һан байна. Мүнөө хүдөө ню...а врачебнэ амбулаторинууд ... фельдшерско-акушерскэ ...уд хүдэлмэрилдэг болоо.

...ублика дотор арад зоной ... хамгаалгын эмхи зургаа... тоогой ехээр олошорһые ...оонууд элеэр харуулна: 1940 ... 1951 он хүрэтэрхи үе соо 37 ...а шэнээр баригдаа, илангаяа ... нютагуудта больницануу... ехээр олошороо. Тэрэшэ...үхибүүдэй яслинууд болон ... фельдшерско-акушерскэ ...уд ехээр олошорһон байха ... республика дотор үхи...21 байшан хүдэлмэрилжэ ... Халдабарита үбшэнһөө һэр...нитарна станцинуудай тоо ...эрөө олошоронхой.

...шэлэн курортно-санаторно ...ргаанууд ехэ олон болоо. ...үедэ 12 санатори, 450 кой... курорт хүдэлмэрилжэ бай...эдэ курорт «Аршан» түхэ...л соо ажалладаг болонхой. ...бликын городуудта болон ...дта 36 аптекэ, мүн аптечнэ ...т байгуулагдаа. Медицин... эмхи зургаануудые элдэб ...р болон шухала түхеэрэл...р хангаха ябадал нилээд ...ан байна. Һүүлэй жэлнүүд ...ышленна предприятинуудай ... эмнэлгын хэдэ хэдэн эмхи ...уд шэнээр баригдаһан бай...

...нска табанжэлнүүдэй үедэ ...элүүрые хамгаалга тушаа ...ехэтэ ургаһан байха юм. Энэ ... 1923 ондо 430 мянган түхэ...һан аад, 1940 ондо 26,6 мил...үхэриг, 1951 ондо 67 миллион ...болоһон байна. Тиин, 1940 ... сасуулжа үзэбэл, арадай ... хамгаалга тушаа бюджет ... үлүү дахин ургаһан байха ...эшэлэн 1940 онтой сасуул...врачуудай болон дунда эрдэм...цинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй ... үлүү дахин олон болоо.

... республика дотор дунда эрдэмтэй медицинскэ кадрнуудые бэлэдхэдэг 2 һургуули хүдэлмэрилжэ байна. Эдэ һургуулинууд 2000 шахуу медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдые һургажа гаргаһан байха юм.

Манай республика дотор арадай элүүрые хамгаалгын хэрэгэй иимэ ехэ дэбжэлтэ хадаа советскэ правительствын, коммунистическэ партиин туйлай ехэ туһаламжын ба агууехэ Сталинай үдэр бүриин анхаралай ашаар туйлагдаһан байна.

Арадай ажахын түсэбэй ёһоор, 1952 ондо Улан-Удэ городто республиканска шэнэ больница барилга эхилхээр хараалагдаба. Тэрэшэлэн Хэжэнгэдэ, Турантайда ба Ахада больницануудые барилга 1952 ондо дүүргэгдэхэ түсэбтэй. Мүн промышленна предприятинуудай дэргэдэ медицинскэ эмхи зургаанууд баригдахаар хараалагдаба.

Һүүлэй жэлнүүдтэ эмнэлгын эмхи зургаанууд хадаа эмнэлгын шэнэ шэнэ аргануудые амжалтатайгаар хэрэглэдэг болоо. Хүдөөгэй арад зондо хирургическа туһаламжа үзүүлхэ ябадал үргэдөө.

Арад зоной дунда санитарно-гэгээрэлэй хүдэлмэри нилээд һайжарһан байна. Санитарно-гэгээрэлэй республиканска байшангай дэргэдэ лекторскэ бюро эмхидхэгдээ. Ариг сэбэрые сахиха тухай асуудалаар брошюранууд болон плакадууд ород ба бурят-монгол хэлэн дээрэ хододоо хэблэгдэн гаража байдаг болонхой.

Нүхэд депутадууд! Эдэ бүгэдэ хадаа арад зоной элүүр энхэ байдалые хамгаалха тухай парти ба правительствын туйлай ехээр анхардаг байһые эли тодоор харуулна.

Зүгөөр манай республикын ажалшадта медико-санитарна туһаламжа үзүүлхэ талаар ехэ дутуунууд бии байһаар.

Республика дотор эмнэлгын эмхи зургаанууд олошорбошье, арад зоной улам бүри урган байгаа эрилтэнүүдые гүйсэдөөр хангажа шаданагүй. Хүдөө нютагуудай ажалшадта медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ ябадал илангаяа ехэ дутагдалтай. Иволгын, Прибайкальска, Тарбагатайн, Түнхэнэй, Ториин ба Зэдын аймагуудта нээгдэхэ ёһотой байһан колхозно нарайлгын 7 байшангууд үшөө нээгдээдүй байһаар.

Нүхэр Боянова болбол элүүрые хамгаалгын Министерствын ба тэрэнэй нютагуудтахи органуудай хүдэлмэриин дутуунуудые элирхэйлбэ.

Арад зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ ябадалай һайжарһан тухай нүхэр Боянова иигэжэ хэлэбэ:

—Хүдөөгэй арад зондо медицинскэ туһаламжа һайжаруулхын тулада һүүлэй гурбан жэл соо элдэб мэргэжэлтэй 277 врачууд республикын аймагуудта хүдэлмэрилхөөр эльгээгдэһэн байна. Тэрэшэлэн республиканска больницын врачуудай зүгһөө хүдөөгэй арад зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ ябадал нилээд һайжараа.

Мүнөө үедэ республикын 23 аймаг дотор үхибүүдэй врачууд, терапевтнүүд ба санитарна врачууд, мүн 20 аймагуудта хирургнууд хүдэлмэрилжэ байна. Республикын бүхы аймагуудай хоорондо санитарна самолёдууд ябадаг болонхой.

Тиигэбэшье хүдөөгэй арад зондо медико-санитарна туһаламжа эмхидхэлгэдэ ехэ дутуунууд үшөөл бии. Малшадта медицинскэ туһаламжа хангалтагүйгөөр үзүүлэгдэнэ. Хэдэ хэдэн аймагуудай центртэхи врачууд участогуудта болон малажалай холын фермэнүүдтэ саг үргэлжэ ошожо байдаггүй, мүн участогууд ба малажалай фермэнүүдэй санитарна байдалые ходолоо шалгажа үзэдэггүй.

Хүдөө нютагуудта санитарно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Хүдөөгэй үргэн олониитын дунда санитарна пропаганда һула байна.

Хэдэ хэдэн больницанууд мүнөө үеын санитарна ехэ эрилтэнүүдые ханганагүй. Республикын элүүрые хамгаалгын Министерство, тэрэшэлэн Хэжэнгын, Прибайкальска ба Заиграйн аймагуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдкомууд аймагуудтахи больницануудайнгаа барилгые дүүргэжэ шадаагүй.

Мухаршэбэрэй аймагай центртэ поликлиникын барилга эхилһээр 3 жэл болоо. Тиигээд тус аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Шадаров поликлиникынгээ барилгые дүүргэхэб гэжэ жэл бүхэндэ найдуулдаг аад, энэ барилгаяа мүнөөшье хүрэтэр дүүргээгүй. Хориин аймагта хүүгэдэй яслинуудай барилга тэрэшэлэн ехээр унжагайраахай.

1952 ондо хүдөө нютагуудта эмнэлгын эмхи зургаануудые барилгада һомологдоһон 670 мянган түхэригые ашагтайгаар хэрэглэхын тулада эдэ барилгануудые хүдэлмэриин хүсөөр ба транспортаар хангаха шухала. Аймгүйсэдкомууд энэ барилгада арад зониие элдэбхитэйгээр хабаадуулха ёһотой. Республикын элүүрые хамгаалгын Министерство болбол хүдөөгэй больницануудай барилгын ябасые үдэр бүхэндэ хинан хаража байха, мүн аймагуудтахи элүүрые хамгаалгын таһагуудта техническэ ба бусад туһаламжануудые саг соонь үзүүлхэ зэргэтэй.

Тэрэшэлэн хүдөө нютагуудта эмнэлгын эмхи зургаануудые үбэлдэ бэлэдхэлгын ехэ хангалтагүй ябажа байһые тэмдэглэхэ шухала.

Саашадаа нүхэр Боянова болбол эхэнэрнүүдтэ болон үхибүүдтэ медицинскэ туһаламжа үзүүлгэдэ байһан дутуунуудые тэмдэглэбэ.

— Хүүгэдэй яслинууд болон садуудай байранууд тон хангалтагүй байдалда байна, — гэжэ нүхэр Боянова хэлэбэ. — Үхибүүдэй эмхи зургаануудые ажахын ба финансова талаар хангаха ябадалда дутагдалнууд нилээд ехэ. Худалдаа-наймаанай органууд болбол хүүгэдэй эмхи зургаануудые эрхим шанартай эдеэ хоолоор бүрин хангаха ябадалда хүсэд анхаралаа хандуулнагүй. Хүүгэдэй эмхи зургаануудые үбэлдэ бэлэдхэлгэ хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Манай республикын колхозуудта хүүгэдэй сезонно яслинуудые эмхидхэлгэ ехэ удхашанартай байна. Теэд яслинуудые эмхидхэхэ түсэб жэлһээ жэл бүхэндэ дүүргэгдэнэгүй. Яруунын, Курумканай аймагуудта һүүлшын гурбан жэлэй турша дотор сезонно яслинууд эмхидхэгдээгүй байха юм. Хүүгэдэй сезонно яслинуудые байгуулха түсэб Бичурын, Заиграйн, Закаменай, Тарбагатайн аймагуудта миил 50 процент дүүргэгдэнхэй.

Аймагуудтахи элүүрые хамгаалгын болон хүдөө ажахын таһагууд сезонно яслинуудые эмхидхэхэ тушаа шухала хэмжээнүүдые абанагүй, тиихэдэ элүүрые хамгаалгын Министерство энээндэ анхаралаа табинагүй.

Тон ойрын болзор соо элүүрые хамгаалгын органууд, нютагуудтахи Соведүүд болон колхозуудай правленинүүд нарайлгын байшангуудые томодхогдоһон колхоз бүхэндэ эмхилхэхэ, тиигээд тус байшангуудые медицинскэ кадрнуудаар болон шухала түхеэрэлгэнүүдээр хангаха ёһотой. Тэрэшэлэн городуудтахи ба хүдөө нютагуудтахи нарайлалгын байшангуудай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха шухала.

Элидхэлшэ болбол промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэдтэ медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ ябадал һайжаруулха тухай тодорхойгоор тогтожо хэлэбэ. Удаань элидхэлшэ хадаа эмнэлгын эмхи зургаануудые эмүүдээр хангаха тухай, мүн аптекоуправлениин хүдэлмэри тухай хэлэһэн байна.

БМАССР-эй аптекоуправлени болбол эмнэлгын эмхи зургаануудые, тэрэшэлэн арад зониие элдэб эмүүдээр ба медицинскэ түхеэрэлгэнүүдээр тон һулаар хангана. Аптекэнүүдтэ шухала эмүүд ехэ хомор байдаг.

Республикын аптекоуправлени өөрынгөө хүдэлмэриие эрид һайжаруулха, медицинскэ шухала хэрэгсэлнүүдээр хүдөөгэй аптекэнүүдые болон аптечнэ пунктнуудые бүрин хангаха зэргэтэй.

Саашань нүхэр Боянова болбол медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха тухай, курортнуудые медицинскэ түхеэрэлгэнүүдээр бүрин хангаха шухала тухай, ажалшадай депутадуудай нютагуудтахи Соведүүдэй элүүрые хамгаалгын саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха тухай хэлэбэ.

Нүхэр Боянова иигэжэ хэлээд элидхэлээ дүүргэһэн байна:

—Нүхэд депутадууд! Республикын элүүрые хамгаалгын органуудай урда тон ехэ харюусалгатай зорилгонууд табигдаад байна. Элүүрые хамгаалгын Министерство болон тэрэнэй нютагуудтахи органууд өөһэдынгөө хүдэлмэриин дутуу дунда зүйлнүүдые тон богони болзор соо усадхажа, арад зондо медико-санитарна туһаламжа үзүүлхэ ябадалые эрид һайжаруулха ёһотой. Депутадууд болбол большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, элүүрые хамгаалгын Министерствын ба тэрэнэй нютагуудтахи органуудай, мүн эмнэлгын бүхы эмхи зургаануудай хүдэлмэридэхи дутуу дунда зүйлнүүдые бүрин элирүүлхэ ябадалда туһалха бэзэ гэжэ найданаб.

Элидхэлэй һүүлээр үгэ хэлэлгэнүүд эхилһэн байна. Хамта 20 хүн үгэ хэлээ. Депутадууд болбол БМАССР-эй элүүрые хамгаалгын Министерствын, тусхайлбал, министр нүхэр Бояновагай, мүн министрын орлогшонор нүхэд Резницкий ба Берзин гэгшэдэй хүдэлмэриие эрид шангаар шүүмжэлбэ. Республикын элүүрые хамгаалгын Министерствын хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд аймагуудаар ехэ үсөөн ябадаг, аймагуудтахи элүүрые хамгаалгын таһагуудай хүдэлмэриие һайтар шалгажа үзэдэггүй байха юм.

Депутат нүхэр **Цыренов** (Баргузинска һунгуулиин округ) иигэжэ хэлэбэ:

—Нүхэр Боянова республикын элүүрые хамгаалгын министрээр дүрбэн жэл соо хүдэлмэрилжэ байна, теэд энэ үе соо Баргажанай аймагта нэгэшье дахин ошоогүй. Тэрэ хадаа аймагай элүүрые хамгаалгын таһагай хүдэлмэри тухай имагтал бэшэгдэһэн тоосоонууд дээрэһээ мэдэдэг байха юм. Баргажанай аймаг хэдэн һарын турша соо хирурггүй байна, үбшэнһөө һэргылгын хүдэлмэри аймаг дотор һулаар ябуулагдана. Хүдөө нютагуудаар Министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй ходо ябажа байдаг һаань эдэ дутагдалнууд үни хада усадхагдажа боломоор байгаа.

Депутат нүхэр **Шальнов** һонирхолтой баримта тухай хэлэһэн байха юм. Нүхэр Боянова дүрбэн жэлэй турша дотор Кабанскын аймаг оройдоо нэгэ дахин 1949 ондо, мүн нүхэр Резницкий 1948 ондо ошоһон байба. Тиихэдэ нүхэр Берзин Кабанскын аймаг нэгэшье дахин ошоогүй.

—Республикын аймагуудаар хододоо ябажа, практическа асуудалнуудые тэндэнь шиидхэжэ, нютагуудтахи партийна болон советскэ органуудтай нигта холбоотой байхын орондо, Министерствын хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд саарһан хэрэгүүдтэ дараглашоод, кабинедүүдһээ гарангүй һуужа байдаг зантай гэжэ нүхэр Шальнов шүүмжэлбэ. Тэрэшэлэн элүүрые хамгаалгын Министерство хүдөө нютагуудта медицинскэ туһаламжые эрид һайжаруулха тухай асуудал тон һулаар шиидхэнэ.

Республикын аймагуудтай элүүрые хамгаалгын Министерствын тон һула холбоотой байһан тухай депутадууд нүхэд **Макарова**, **Марков** ба бусад тэмдэглээ.

Депутадууд болбол республикын холын аймагуудые медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдөөр хангаха хэрэгтэ хүсэд анхаралаа хандуулдаггүй байһанайнь түлөө элүүрые хамгаалгын Министерствые эрид шангаар шүүмжэлһэн байха юм. Депутат нүхэр **Батуев** (Гааргын һунгуулиин округ) иигэжэ хэлэбэ:

—Курумканай аймаг республиканска центрһээ нилээд холо байдаг. Курумкан машинаар ошохонь ехэ бэрхэтэй, сагай уларилһаа шалтагаалжа самолёдшье саг үргэлжэ ябаха аргагүй байдаг. Тиимэһээ Курумканай аймагые медицинскэ кадрнуудаар хангаха шухала байгаа. Теэд тэндэ 13 врач хүдэлмэрилхэ ёһотой байһан аад, миил 6 врач хүдэлмэрилжэ байна. Мүн дунда эрдэмтэй медицинскэ 7 хүдэлмэрилэгшэд дутуу байна.

Депутат нүхэр Раднаев (Сэлэнгын һунгуулиин округ) республикын городуудта болон хүдөө нютагуудта медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй ехэ дутамаг байһые тэмдэглэбэ.

Манай олохон аймагуудта хирургнууд, терапевтнүүд, акушер-гинекологууд, үхибүүдэй врачууд болон бусад мэргэжэлтэд ехэ дутамаг байна гэжэ нүхэр Раднаев хэлэбэ.

Олохон врачууд болбол ажаһуудалай һайн условинуудаар, байраар хангагдаагүй дээрэһээ республика сооһоо гаража ошохо баатай болодог байна гэжэ нүхэр Раднаев тэмдэглэбэ.

Республиканска больница болбол бүхы ажалшадта медицинскэ эрхим һайн туһаламжа үзүүлхэ аргагүй байна. Гэр байрагүй дээрэһээ больницада олохон отделенинүүд эмхидхэгдээдүй байһаар.

Республиканска эмнэлгын эмхи зургаануудай байра байдалые һайжаруулха хоёр арга бии,—гэжэ нүхэр Раднаев хэлэбэ.—Нэгэдэхеэр, Удын урда бэедэ баригдажа байһан, халдабарита үбшэнһөө һэргылхэ-санитарна станциин барилгые түргэнөөр дүүргэжэ, мүнөө тэрэ станциин байһан гэртэ эмнэлгын ондоо стационар эмхидхэхэ шухала. Хоёрдохёор, 400 койкотой республиканска шэнэ больницын барилгые тон богонихон болзор соо дүүргэхэ хэрэгтэй.

Тэрэшэлэн медицинскэ эмхи зургаануудай байраар ехэ дутамаг байһан тухай депутадууд нүхэд Раднаева (Иволгын һунгуулиин округ), нүхэр **Макарова** (Усть-Курбинска һунгуулиин округ), нүхэр **Масалов** (Бабушкинска һунгуулиин округ) ба бусад хэлэһэн байна.

Заиграево тосхондо больница баригдажа эхилһээр удаан болоо,—гэжэ нүхэр Макарова хэлэбэ.—Теэд энэ больницын баригдажа хэзээшье дүүрэхэнь мэдэгдэнэгүй.

Иволгын аймаг дотор медицинскэ эмхи зургаануудай тооное олошоруулха тухай асуудал республикын элүүрые хамгаалгын Министерствын урда, мүн министр нүхэр Бояновагай урда хэдэн дахин табигдаһан байгаа. Теэд энэ асуудал мүнөөшье хүрэтэр шиидхэгдэнэгүй,—гэжэ нүхэр Раднаева хэлэһэн байна.—Иволгын аймаг дотор хүүгэдэй яслинуудай байра ехэ хангалтагүй. Элүүрые хамгаалгын Министерство энээн тушаа шалгалта хэһэнэйнгээ һүүлээр хэмжээ абахабди гэһэн аад, мүнөөшье хүрэтэр хэмжээ абанагүй.

Депутат нүхэр **Большаков** (Усть-Кяхтинска һунгуулиин округ) Киранска грязелечебницые шухала түхеэрэлгээр хангаха тухай хэлэбэ.

—Эндэ оройдоо ганса врач хүдэлмэрилжэ байдаг. Энээн тухай республикын элүүрые хамгаалгын Министерство мэдэжэ байбашье, эмнэлгын энэ эмхи зургаание медицинскэ кадрнуудаар хангаха тушаа хэмжээ абанагүй,—гэжэ нүхэр Большаков тэмдэглэһэн байха юм.

Тэрэшэлэн Кяхта городто врачууд дутамаг байна. Рентгенкабинет бии аад, тэндэ хүдэлмэрилхэ врач-рентгенолог үнинһөө хойшо үгы байһан зангаараа. Тиимэ дээрэһээ Кяхтын аймагай ажалшад Улан-Удэ ерэхэ баатай болодог. Кяхтын городской больницатай хамта нэгэ байшан соо нарайлгын таһаг байжа байха юм. Тусхайта нарайлалгын байшангые эмхидхэхэ гэжэ үнгэрэгшэ жэлдэ сметээр хараалагдаһан аад, республикын финанснуудай Министерство энэ сметые болюулжархёо. Теэд элүүрые хамгаалгын Министерство хадаа нарайлалгын байшан бии болгохо шухала байһыень баримталан харуулжа шадаагүй. БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой ёһоор Кяхтада физиотерапевтическэ кабинет нээгдэхэ ёһотой байһан аад, мүнөөшье хүрэтэр нээгдээгүй,—гэжэ нүхэр Большаков хэлэбэ.

Зэдын аймагай медицинскэ эмхи зургаанудай ямар байдалда байһан тухай депутат нүхэр **Мункуев** (Боргойн һунгуулиин округ) хэлэһэн байна.

— Петропавловска больница баригдаһаар үни болоо. Энэ больницые заһабарилха хэрэгтэй. Теэд хүдөөгэй колхозно барилгын таһагай мэргэжэлтэд заһабарилга хэхэеэ арсаһан байха юм. Аймагай элүүрые хамгаалгын таһаг энэ асуудалаар республикын элүүрые хамгаалгын Министерстводэ хэдэн дахин хандажа, инженерые эльгээхые гуйһан байгаа. Теэд энэ эрилтэнь мүнөө хүрэтэр хангагдаагүй. Тус больница үбэлдэ бэлэн бэшэ байна. Больницын дэргэдэ рентгенкабинет нээхэ тухай асуудал 1949 онһоо хойшо шиидхэгдэжэ ядажа байна гэжэ нүхэр Мункуев шүүмжэлбэ.

Депутат нүхэр **Ильков** (Улан-Удэ городой Свердловско һунгуулиин округ) иигэжэ хэлэбэ:

— БМАССР дотор дунда эрдэмтэй медицинскэ кадрнуудые бэлэдхэхэ хоёр һургуули бии. Тэдэнэй нэгэниинь Улан-Удэ городто хүдэлмэрилжэ эхилһээр 20 гаран жэл болоо. Энэ үе соо тус һургуули дунда эрдэмтэй 2000 гаран медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэһэн байна. Теэд энэ һургуули байраар ехэ муу, багахан 5—6 комнатонууд соо арай гэжэ багтажа байдаг дээрэһээ үглөөнэй 8 часһаа үдэшын 11 час болотор гурбан халаан соо хүдэлмэрилдэг байха юм. Энэ һургуулида байра үгэхэ тухай 1946 онһоо хойшо хэлсэдэг аад, тэрээниие мүнөөшье хүрэтэр байраар ханганагүй. **Улан-Удын горсовет энэ асуудалые иимэ удаан саг соо шиидхэдэггүй байха юм. Тэрэшэлэн нүхэр Ильков болбол Киранска грязелечебницые һайжаруулха тухай нүхэр Большаковой хэлэһэн үгые бүрин дэмжэбэ.**

Улан-Удэ городто үхибүүдэй врачуудай ехэ дутамаг байһан тухай депутат нүхэр Пискунова (Улан-Удэ городой Кировскэ һунгуулиин округ) хэлэбэ.

—Үхибүүдэй врачуудай ехэ үсөөн байһан дээрэһээ үхибүүдэй поликлиникын врачуудай хүдэлмэри айхабтар хүшэр болонхой. Энээнһээ дулдыдажа тэдэнэй хүдэлмэриин шанар муу болодог байна,—гэжэ нүхэр Пискунова тэмдэглэбэ.—Үхибүүдэй поликлиникын дэргэдэ стационар эмхидхэгдэһэн аад, байраар муу байна, мүн медицинскэ түхеэрэлгээр дутамаг. Энэ стационарые шухала түхеэрэлгээр хангахын тулада мүнгэн зөөри һомолхо тухай асуудал табиха шухала.

— Сэлэнгын аймагай медицинскэ эмхи зургаанудай хүдэлмэриин дутуунууд тухай депутат нүхэр **Нимаев** (Үбэр-Зөөхэйн һунгуулиин округ) хэлэбэ. Зарим медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө уялгануудта харюусалга багатайгаар хандана. Республикын элүүрые хамгаалгын Министерствын хүдэлмэрилэгшэд аймагуудтахи эмнэлгын эмхи зургаануудай хүдэлмэриин дутуунуудые элирхэйлһэн бэеэрээ, эдэ дутуунууд тухайнь аймгүйсэдкомуудта мэдээсэдэггүй байха юм. Селендумска эмнэлгын участогые больнично-амбулаторно нэгэдэл болгохо, аймагай поликлиникэ дотор рентгенкабинет, мүн шүдэнэй үбшэниие эмшэлхэ кабинет эмхидхэхэ тухай гүйлтатайгаар нүхэр Нимаев сессидэ хандаһан байна.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр **Семенова** болбол арад зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ талаар ехэ амжалтануудые туйлаһан болобошье, энэ талаар мүн нилээд дутагдалнуудтай байнабди гэжэ тэмдэглэбэ.

— Манай республикын арадай ажахын ба культурын ургалтатай дашарамдан арад зоной эрилтэ ехэтэ ургаһан байна. Тиимэ дээрэһээ медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө уялгануудта хайхарамжатайгаар ба үнэн сэхээр хандаха ёһотой, — гэжэ нүхэр Семенова зааба.

Медицинскэ зарим хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө участогууд дээрэ санитарно-гэгээрэлэй хүдэлмэри хүсэд һайнаар ябуулнагүй, ажалшадай дунда санитарна культурые дэлгэрүүлхын түлөө тэмсэнэгүй. Финансова таһагууд хадаа элүүрые хамгаалгын органуудые саг соонь финансировалнагүй гэжэ нүхэр Семенова шүүмжэлбэ.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо депутат нүхэр **Цыдынжапов** элүүрые хамгаалгын Министерствые эрид шангаар шүүмжэлһэн байна.

— Малшадта медицинскэ туһаламжа багаар үзүүлэгдэнэ,— гэжэ нүхэр Цыдынжапов мэдүүлбэ. — Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд хадаа холын фермэнүүд болон гүүртэнүүдтэ ошодоггүй, тэндэхи санитарна байдалые хододоо шалгажа байдаггүй, малшадай дунда лекцинүүд болон хөөрэлдөөнүүдые үсөөнөөр үнгэргэдэг. Промышленна предприятинуудай, илангаяа Галуута-Нуурай шахтын, мүн Сэлэнгын, Заиграйн болон Хориин аймагуудтахи леспромхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ ябадал хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэнэ.

Республикын элүүрые хамгаалгын Министерствын хүдэлмэрилэгшэд хүдөө нютагуудаар ябахадаа, медицинскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэриие гүнзэгыгөөр шалгажа үзэнэгүй, тэдээндэ практическа туһаламжа багаар үзүүлнэ. Элүүрые хамгаалгын Министерство болбол республика дотор арадай элүүрые хамгаалгын хэрэгүүдые хүгжөөхэ тушаа гол шухала асуудалнуудые шиидхэнэгүй.

— БМАССР-эй элүүрые хамгаалгын Министерствын хүтэлбэрилэгшэд өөһэдынгөө хүдэлмэриие эрид һайжаруулха ёһотой, — гэжэ нүхэр Цыдынжапов хэлэбэ.—ВКП(б)-гэй обкомой һаяхан үнгэрһэн пленум болбол кадрнуудые шэлэн олохо, хубаарилан табиха ба хүмүүжүүлхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэһэн байна. Министерствын хүтэлбэрилэгшэд энэ асуудалда тон шухала анхарал хандуулха зэргэтэй.

Бүхы депутадууд болбол БМАССР-эй аптекоуправлениин хүдэлмэриие эрид хатуугаар шүүмжэлһэн байха юм. Аймагуудта, тэрэшэлэн Улан-Удэ городтошье медицинскэ шухала зэмсэгүүд ба эмүүд дутамаг байһаар.

Курумканай, Баргажанай болон республикын бусад аймагуудтахи олон тоото халуун аршаануудые шэнжэлэн үзэхэ ба хэрэглэхэ шухала тухай депутадууд нүхэд **Цыренов**, **Батуев** гэгшэд хэлэһэн байна.

Сессиин заседаниин түгэсхэлдэ үгэ хэлэһэн, БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ депутат нүхэр Лобсанов манай республикын ажалшадта медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ ябадалые эрид һайжаруулха тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэһэн байна.

Малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэе

Түгэс бэлэдхэлтэй

Молотовой нэрэмжэтэ колхоз Яруунын аймаг соо малажалаар эгээл томо колхоз юм. Үдэ ба Маарагта голнуудай эрьенүүдые зубшан хэдэн олон газарнуудта энэ колхозой олон мянган малнуудай үбэлэйнь байранууд байдаг. Мүнөө малнуудынь хүсэд һайнаар дулаалагдаһан үбэлэйнгөө байрануудта оруулагдаа

Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд «Колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолой гараһанһаа хойшонхи үе соо ниитынгээ малажал хүгжөөхэ талаар ехэ амжалта туйлаа. Эбэртэ бодо малайнь, хони ямаадайнь, гахайнууд, адуу морид ба шубуудайнь тоо толгой нилээд олошороо.

Энэ колхозой малшад зооветеринарна наукын туйлалтануудые малажал дээрээ хэрэглэһэнэй ашаар мүнөө жэлдэ түл абалгаар һайн үрэ дүнгүүдые туйлаһан байна. Жэшээнь, 100 үнеэн бүриһөө 95 тугал, 100 хонин бүриһөө 115—120 хурьга абажа, түлжүүлһэн байха юм. Мүн малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбөө болзорһоонь урид, октябриин 10-да дүүргээ.

Колхозой олон малшад эрхимээр ажаллана. Жэшээлхэдэ, хонишон Табхай Цыренжапов, адуушан Намсарай Ванчиков, малша-пастух Лыгдэн Банзаров, һүнэй-товарна фермые даагша коммунист Дашинима Цыренов, гахайн ба шубуунай фермэнүүдые даагша Цырендоржи Гатабон болон бусад малжал дээрэ үнинэй хүдэлмэрилжэ, баян дүршэлтэй болонхой. Тэдэнэр аймаг доторoo суурхана.

Тус колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Р. Банзарон), партийна организаци (секретариинь нүхэр Б. Гончиков) малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ гэжэ уряалһан партиин областной комитедэй нээмэл бэшэг малшадай дунда үргэнөөр зүбшэн хэлсэлгэ эмхидхэһэн, малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхын тула хэдэн хэмжээнүүдые абаһан байна. Үнгэрэгшэ жэлэйнгээ алдууе дахин дабтахагүйн тула үбһэ тэжээл графигай ёһоор гаргашалха гэжэ шиидээ. Мүн полинууд дээрэһээ соломо, михиинэ, огородой культурануудай набша шэлбэ, турнепс болон бусад бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл дууһан суглуулагдажа байна. Үбэлэй сагта малаа һайн уһалууряар хангахын тула бэлэдхэл хэгдэнэ.

Малай байрануудые шэнээр барихa ба заһабарилха талаар энэ колхоз нилээд ехэ хүдэлмэри хээ. 11 дархашуултай бригада коммунист Еши Очировай хүтэлбэри доро энэ жэлэй турша соо 300 үнеэнэй байха 3 байра, тугалай 1 байра, шубуунай нэгэ байра шэнээр барибa. Олон байранууд шэнэдхэн заһабарилагдаа. Племенной ба һайжаруулагдаһан малай фермэ (даагшань нүхэр Б. Гончиков) типовой шэнэ байрада нүүжэ ороо. Тэндэнь электрын хүсөөр үнеэ һааха аппарат тодхогдонхой.

Малшадай дунда политическо-ниитын хүдэлмэри һайнаар табигданхай. Колхозой 11 коммунистнууд ба 10 гаран комсомолецууд малажал дээрэ хүдэлмэрилнэ. Малай фермэ бүхэндэ улаан булан түхеэрэгдэжэ, гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн, радиоприёмнигууд тодхогдоһон, газетэ, журналнууд ба номой библиотекээр хангагдаһан байна. Малшадай дунда агитаторнууд Р. Эрдынеев, Д Цыренов, Д. Дашицыренова, Һ Жаргалов, С. Шадаров болон бусад һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр малшадай дунда газетэ, ном шангаар уншалга эмхидхэдэг, ханын газетэнүүд ба «дайшалхы хуудаһануудые» гаргадаг юм. Колхозой партийна организациин секретарь Базаржап Гончиков ба партийна бюрогой гэшүүд малай гүүртэнүүдээр хододоо ябажа, элдэб һонин хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэд.

Мүнөө энэ колхозой отарануудта хонид искусственнаар ороондо оруулагдажа байна. Үбэлжэлгын үедэ фермэнүүд, гүүртэнүүд ба отарануудта хүдэлмэрилхэ хүнүүд томилогдонхой. Иигэжэ Молотовой нэрэмжэтэ колхозой малшад малайнгаа үбэлжэлгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаад, тэрэниие эмхитэй һайнаар үнгэргэхын түлөө оролдожо байна.

Ц. Дандаров.

Коминтернын нэрэмжэтэ колхоздо

Хэжэнгын аймагай Коминтернын нэрэмжэтэ колхоз малай үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэнэ. Малай байрануудые шэнээр барилга ба хуушануудыень һэльбэн заһабарилга дээрэ нүхэр Дондоковой хүтэлбэрилдэг барилгын бригада эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Энэ бригадын дархашуул Г. Рабжуров, Д. Цынгуев болон бусад үдэр бүриингөө даабарие ходоодоо үлүүлэн дүүргэдэг юм Тус бригада Мухаршэбэр гэжэ газарта 500 хониной байра, мүн 1000 тахяагай байра шэнээр барижа дүүргээ.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ колхозой гансахан 100-аад малшад хабаадана бэшэ, харин бүхы колхозннгууд, тэрэ тоодо хүдэлмэриин наһанһаа гараһан үбгэд хүгшэд барандаа хабаадана. Жэшээнь, үндэр наһатай колхознигууд Д. Гармаев, Д. Цыренов, Д. Бадмацыренов, Х. Аюшеев, Х. Ринчинова гэгшэд малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ һайнаар хабаадана.

Энэ колхоздо мориной 2, үхэрэй 5, тугалай 14, хониной 12, хурьгадай 6, гахайн 1 байра һэльбэн заһагдаһан, ниг шэбхэһээ сэбэрлэгдэһэн ба дезинфекцилэгдэһэн байна. Малай тэжээл гамтайгаар гаргашалхын тула гүүртэ бүхэндэ кормушканууд табигданхай. Тэрэшэлэн малшадай байха гэрнүүд заһагдажа, сагаадагдаа.

Ниитынгээ адуу мал тобир тарганаар ондо оруулхын тула дулаан байрануудые түхеэрхэһээ гадна, элбэг ехэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэй. Үбһэ ба таряа хуряалгын үедэ тэжээл бэлэдхэлэй бригаданууд нёдондонойхидо сэхдоо хэдэн зуун центнер үлүү ехэ үбһэ, 3 дахин ехэ соломо ба михиинэ, мүн малай һайн шанартай бусад тэжээл бэлдэһэн байха юм. Малай гүүртэ ба отара бүхэндэ тэжээлэй баланс табигданхай Нүхэр Ц. Хайдаповагай хүтэлбэрилдэг гүүртынхид малайнгаа байрада үбһэ, соломо болон бусад тэжээлэйнгээ 80 процентыень шэрэжэ асаранхай. Тэрэшэлэн нүхэд М. Ринчиновагай, Б. Цыбиковагай даажа байһан отарынхид малайнгаа 4—5 һара соо эдихэ тэжээл газаагаа оруулһан байна.

Энэ колхозой малшад ниитынгээ адуу малые тобир гарганаар харууһалхын түлөө тэмсэхэһээ гадна, мүн малайнгаа тоо толгойе олошоруулхын, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын ба үүлтэрыень һайжаруулхын түлөө оролдоно. Жэшээнь, племенной хонидой отарын хонишод М. Ринчинова, Ц Цыренова гэгшэд 300 толгой хонидые харууһалдаг аад 2 жэлэй турша соо нарин нооһотой үүлтэрэй 1000 толгой хонитой болохо, хонин бүриһөө 4,4 килограмм нооһо хайшалха уялга абаа. Мүн һаалишад Ц. Зондуева, Д. Цыренова, Г. Шойбонова гэгшэд өөһэд хоорондоо мүрысэн, тус бүридөө 17 үнеэ даагаад, тэдээнһээ 17—17 тугал абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлхэ, нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө жэл соо 1000 литр һү һааха уялга абаһан байха юм. Энэ уялгаяа тэдэнэр бэелүүлжэ эхилээ.

Колхозой партийна ба комсомольско организацинууд малшадай дунда агитационно-ойлгуулалмжын, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Хүльхисоон гэжэ газарта байдаг малай гүүртэдэ комсомольско группа эмхидхэгдэнхэй Энэ группынхид улаан булангаа сагаадажа, лозунг, плакат болон диаграммануудаар шэмээн гоёогоо. Тэндэнь «Родина» гэжэ радиоприёмник тодхогдонхой мүн патефон бии. Библиотекэдэнь шатар, даам байдаг, шэнэ шэнэ газетэнүүд ба журналнууд асарагдадаг байна. Агитатор Ц. Дымбрылова үдэшэндөө малшадай дунда парти ба правительствын тогтоолнууд тухай, орон доторой болон уласхоорондын байдал, коммунизмын агууехэ барилганууд тухай һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Улаан булан соонь «дайшалхы хуудаһан» гаргагдана. Мүн Шабарта гэжэ нютагай гүүртын малшад сүлөөтэй сагтаа улаан буландаа сугларжа, агитатор С. Хайдаповагай хөөрэлдөө шагнадаг, шэнэ газетэнүүд ба журналнуудые уншадаг юм. Ветфельдшер-комсомолец Д. Дамбаев малшадай дунда зооветеринарна һуралсал эмхидхэжэ, зооветминимум заахань.

Аймгүйсэдкомой тогтоолоор эмхидхэгдэһэн, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые шалгаха комисси энэ колхозой малажалай 22 точконуудаар ябажа харахадаа, Коминтернын нэрэмжэтэ колхоз малай үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхээ гэжэ тэмдэглэбэ.

Д. Цыренов.

Хонин ажалаа улам ехээр хүгжөөе

Нёдондо манай отарада мянга гаран хонин даалгагдаһан байгаа. Үнгэрэгшэ үбэлжэлгын хэршье хүшэр хүндэ, үбһэ тэжээлээр дутамаг байбашье, нэгэшье хони тураангүй ондо оруулаабди. Тэрэшэлэн хонидой һубайралгые сүм усадхаһан ба 100 хонин бүриһөө 120 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлһэн байнабди.

Иимэ амжалта яагаад туйлагдааб? Манай хүдэлмэридэ хүнэй мэдэхэгүй тиимэ нюуса юумэн үгы. Имагтал ажалдаа оролдосотойгоор хандадаг, хонидоо зоотехническэ заабариин ёһоор, культурнаар харууһалдаг байнабди. Хонидые дулаан байраар хангаха, орооной кампаниие һайнаар үнгэргэжэ, хонидые һубайруулхагүйн ба түлнүүдыень элүүр энхээр түлжүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. Хониной хурьгалһанай һүүлээр тэрээниие ороондо бэлэдхэжэ, һайнаар эдеэлүүлнэбди Юуб гэхэдэ, шадал тамир багатай байхадаа хонин халтад гэхэдээл һубайрхаяа һанадаг юм Зосоохи түлэйнгөө бүридэхын тула хурьгалха хониной тэжээл ехээр гаргашалдаг тула мүн хурьгалхынь урда тээхи үедэнь һайн шанартай гэжээл эдюулнэбди. «Республикын эрхим хонишон» гэжэ хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртэһэн хурьгашан Цыренжит Бальжиеватай хамта хонидые түрүүлэн, хурьга[illegible] абалагбди Хонидоо тусгаар түхеэрэлгэтэй түрэлгын байра соо хурьгалуулнабди. Хурьгалхаһаа 2—3 хоног урид хонид түрэлгын байрада оруулагдана. Нарай хурьгадые 10—12 үлэрэй турша соо эхэдэнь хүхүүлээд, саашань бага багаар үбһэ болон концентрированнэ тэжээлдэ һурганабди.

Зундаа хонид ба хурьгадаа амяар амяарайнь бэлшээнэбди. Тиихэдээ орой гараһан хурьгатай хонид ондоо бүлэг болгогдоно. Эмэ ба эрэ хурьгад мүн лэ амяарлагдадаг байна. Зооветмэргэжэлтэдэй зааһанай ёһоор үнгэрэгшэ зун хонидоо загонно системээр бэлшээгээбди. Тиимэһээ хониднай бүхэли зунай турша соо һайн ногоотой бэлшээреэр хангагдажа, дундаһаа дээшэ шадалтай ба тарган болгогдоһон байна. Тиимэ хонид һубайрдаггүй ба һайнаар ондо ородог юм.

Энэ жэлэй үбэлжэлгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтажа байнабди. Хонидой байранууд дулаалагдаһан, үбһэ тэжээл зөөгдэһэн ба тэжээл гаргашалха график зохёогдоһон байна.

Агуухэ Октябрьска революциин 34 жэлэй ойн һайндэрые бидэнэр, хонишод ажалай амжалтаар угтахаһаа гадна, научна үндэһэ һуури дээрэ культурнаар эрхилэгдэхэ хонин ажалтай болохо, хонидой үүлтэрэй ба нооһоной шанарые һайжаруулха түсэб табилгаар тэмдэглээбди Республикын Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй обкомой бюро болбол «1951—1955 онуудай туршада республикын колхозуудта хонин ажал хүгжөөхэ ба нооһо ехээр бэлэдхэхэ хэмжээнүүд тухай» тогтоол баталан абаа. Колхозно үйлэдбэриин гол һалбаринуудай нэгэн болохо хонин ажал хүгжөөлгэдэ тус тогтоол угаа ехэ удхашанартай байна. Табан жэлэй түсэбые дүүргэхэ зуураа, манай колхозууд хүнгэн промышленностьда хэдэн дахин ехэ нооһо, арад зондоо эдеэ хоолой продуктнуудые үгэдэг болохо, тэрээнтэй хамта колхозой баялиг арбижаха, колхознигуудай материальна ажана тэниглэн байдалынь улам һайжарха юм. Хонин ажал хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб табиһан ябадал колхозно байгуулалтые улам бэхижүүлхын түлөө парти, правительство болон нүхэр Сталинай үдэр бүриин анхаралай элитэ гэршэ мүн. Эгээл тиимэһээ манай отарын хонишод энээнэй урда тээ нютагай үүлтэрэй хонин бүриһөө 2,2 килограмм хүрэтэр нооһо хайшалдаг байгаа һаа, тэрээнээ эрид дээшэлүүлхэ, табан жэлэй эсэстэ хонидоо II ба III классай болгохо гэжэ шиидээбди.

Б. Бальдирова, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Зоотехническэ барилгын жэлэй түсэбые дүүргэһэнэй түлөө Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой барилгын бригадын бригадир Иосиф Яковлевич Гордеев мүнөө жэлдэ РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй магтаалай грамотаар шагнагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир нүхэр Гордеев.

Ф. Моренецын фото.

Шэнэ завод

Хандагатайн леспромхоздо шэнэ завод баригдажа, оронойнгоо түмэр харгынуудта шанар һайнтай шпалануудые үгэжэ эхилбэ. Энэ жэлэй һүүл хүрэтэр 150 мянган шпала гаргаха байна. Мүн тэндэ хайрсаг хэхэ хабтагай гаргаха цехын барилга һаяар дүүргэгдэхэнь.

Мүнөө жэлдэ Сэлэнгын шпалозавод шэнэдхэгдэн заһабарилагдаа. Тэрэ завод 175 мориной хүсэтэй локомобиль, модо хюрөөдэхэ хоёр рама ба бусад түхеэрэлгэнүүдые абаба.

Ш. Сергеев.

Жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ

Буркоопинсоюзай системын «Труд» артелиин малгайн цех (даагшань нүхэр Ладнов) жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэбые дүүргэбэ. Тус цехынхид жэлэй эсэс хүрэтэр түсэбһөө гадуур 150 мянган түхэригэй продукци үгэхэ гэжэ шиидэбэ.

Шэнэ сортын консервэнүүд

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай консервын заводой коллектив шэнэ сортын консервэ гаргадаг болобо. «Фарш любительский», «Фарш отдельный», «Фарш сосисочный советский» гэжэ консервэнүүд городой магазинуудта худалдагдажа захалба. Тэрэшэлэн тус завод 100 граммай заахан ба 3 килограммай томо консервэнүүдые гаргадаг болоо.

Һайндэрэй үедэ худалдагдаха продуктнуудые үйлэдбэрилхэдөө А. А. Кайдобаевай халаан үдэр бүхэндэ нэгэ хахад нормо дүүргэдэг, гансахан эрхим сортын продукци үгэдэг байгаа.

Г. Артемов.

Үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлдэнь туһална

Байкало-Кударын аймагай Пушкинай нэрэмжэтэ колхозой комсомолецууд малай үбэлжэлгэдэ хаһа сагсоогоо һайнаар бэлдэхэ хэрэгтэнь колхоздоо ехэхэн туһаламжа үзүүлнэ. Энэ колхозой һүнэй-товарна фермэдэ комсомольско группа (групкомсоргнь нүхэр Нечаева) эмхидхэгдээ. Малай үбэлжэлгэдэ колхозуудай бэлэдхэлгэдэнь комсомольско организацинуудай хабаадаха тухай ВЛКСМ-эй айкомой хараалһан хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлэн, энэ колхозой комсомолецууд малай байрануудые, хорой хотонуудые шэбхэһээ сэбэрлэһэн байна. Мүн тэрэшэлэн комсомолецууд фермэнүүд ба гүүртэнүүд дээрэ агитационно-ниитын хүдэлмэри ябуулна, газетэ, политическэ ба уранһайханай литература малшадта уншана, «дайшалхы хуудаһануудые» гаргана.

Октябрьска революциин 34 жэлэй ойн һайндэрые энэ колхозой һаалишад һү һааха ба малаа садхалан дулаанаар үбэлжүүлхэ тухай дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абажа угтаһан байна.

М. Майоров.

Агуухэ Октябриин 34 жэлэй ой[...] дэлхэйн арадууд һайндэрлэбэ

Дэлхэйн бүхы оронуудай олон зуу миллион хүнүүд Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойе советскэ арадтай хамтадаа баярай оршон байдалда тэмдэглэбэ.

Фашистска дарлалтаһаа Советскэ Армяар сүлөөлэгдөөд, Агуухэ Октябриин нээһэн замда ороод, амгалан тайбан зохёон байгуулхы ажалай аша үрые үзэжэ байгаа арадай демократиин оронуудай ажалшад энэ гайхамшаг үдэрые онсо ехэ дэбжэлтэтэйгээр тэмдэглээ.

Алдарта ойһоо бүри урид Польшын, Чехословакиин, Венгриин, Румыниин, Болгариин, Албаниин фабриканууд ба заводууд дээрэ, шахтанууд болон шэнэ барилгануудта ажалай хүсэтэ мүрысөөн дэлгэрэн, тэрээндэ хабаадагшад үйлэдбэриин дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаад, оронууд доторoo социализм байгуулха хэрэгтэ ноябриин 7 хүрэтэр шадаал һаа ехэ оруулалтануудые хэхэ гэжэ оролдоо.

Ноябриин 7-ной үдэр арадай-демократическа оронуудай городууд ба тосхонууд һайндэрэйхеэр гоёогдон, тугуудаар, лозунгнуудаар, И. В. Сталинай коммунистическэ ба хүдэлмэришэдэй партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй портредүүдээр шэмэглэгдэнхэй байба. Агуухэ Октябриин ойдо зорюулагдаһан баярай суглаанууд, демонстрацинууд ба олоной митингнүүд хаа хаанагүй болоо. Болгариин столица — Софияда болоһон һайндэрэй демонстрацида 300 мянга үлүүтэй хүн хабаадаба. Бухарестын 500 мянга шахуу зон энэ үдэр Генералиссимус Сталинай нэрэмжэтэ талмай дээрэхи трибунануудай хажуугаар ябажа гараа. Польшын, Чехословакиин, Венгриин, Албаниин олон миллион ажалшад Октябриин хэрэгтэ үнэн байдагаа, илаһан социализмын агуухэ ороной толгойлдог эб найрамдалай ба демократиин лагериин хүсэ шадалда хэлбэришэгүйгөөр этигэдэгээ харуулаа.

Хитадай Арадай Республикын ажалшад Октябриин ойе үргэнөөр тэмдэглэбэ. Агуухэ хоёр [...] хоорондын хани барисаае, С[...] мандаһан Октябрьска рев[...] ашаар туйлагдаһан хани [...] улам бэхижүүлхэ зорилго[...] лаанууд ба митингнүүд ор[...] родууд болон тосхонуудта [...] Пекиндэ болоһон баярай с[...] 1200 үлүүтэй хүн хабаадаба[...]

Тус заседанида хаба[...] нүхэр И. В. Сталинда [...] амаршалгые угаа ехэ дэбж[...] гээр баталан абаа.

Американска агрессорнүүд[...] гүүсэн дайлалдажа байгаа [...] ческа корейскэ арад тэрэнии[...] лэгшэдэ ба ханида—Советск[...] да дуратай, баясхалантай [...] мэдүүлбэ.

Германска Демократическ[...] публикын ажалшад болбол [...] арадай национальна интер[...] хамгаалагша мүн гэжэ, еди[...] даанхай, демократическа, эб[...] рамдалда дуратай Германи[...] сэхэ шууд тэмсэлшэ мүн [...] ветскэ Союзые харана. Дем[...] ческа, эб найрамдалта Герма[...] Советскэ Союзай хоорондо[...] барисаан хадаа Европодо [...] байдал сахилгын найдабари[...] гэжэ немецкэ арад мэдэнэ.

Агуухэ Октябрьска соц[...] ческэ революциин 34 жэлэй [...] питалистическэ оронуудай [...] мүн лэ тэмдэглэбэ. Америка[...] периалистнуудай шэнэ дай[...] зуугаар бэлэдхэжэ, дэлхэй[...] хубинуудта сэрэгэй базануу[...] гуулжа ба корейскэ арадта [...] зэбсэгтэ агресси хэжэ байһа[...] видо дэлхэйн эб найрамда[...] дууд өөһэдынгөө һанал бодо[...] ветскэ Союз тээшэ хандуул[...] рынь, энэниие бүхы нацану[...] схэ ба бага нацануудай хо[...] эб найрамдалай, демократи[...] ни харилсаанай түлөө үн[...] шууд тэмсэлшэ гэжэ мэдэ[...]

Агуухэ Октябрьска соц[...] ческэ революциин хүндэлэл[...] рюулагдаһан уулзалганууд [...] саанахи советскэ посольство[...] миссинүүдтэ болоо. (Т[...]

Г. Георгиу-Дежэй түрэһөөр 50 наһанай ой

БУХАРЕСТ, ноябриин 8. (ТАСС). Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй генеральна секретарь Г. Георгиу-Дежэй түрэһөөр 50 наһанай ойе Румыниин ажалшад баяртайгаар тэмдэглэжэ байна. Газетэнүүд энэ үдэртэ зорюулагдаһан статьянуудые толилно. Румынска Арадай Республикын национальна Ехэ суглаанай президиумэй Указаар Г. Георгиу-Деждэ социалистическэ ажалай геройн нэрэзэргэ олгогдоо.

Румынска арадай вождь Г. Георгиу-Деж Германиин, Италиин, Франциин, Польшын, Чехословакиин, Монголой, Болгариин ба бусад оронуудай коммунистическэ партинуудһаа амаршалгын телеграммануудые абаба. ВКП(б)-гэй ЦК-гэ[...] шалгын телеграмма соо [...] лэгдэнэ:

Румынска хүдэлмэришэнэй [...] ЦК-гэй генеральна секрет[...]
Георге Георгиу-Де[...]

Советскэ Союзай комму[...] кэ партиин Центральна [...] болбол Танай 50 наһанай о[...] Румынска хүдэлмэришэнэй [...] хүтэлбэрилэгшэ. Танда [...] амаршалга хүргэнэ, Румы[...] дай аша туһада зорюу[...] ажал-ябуулгадатнай шэнэ [...] нуудые ба элүүр мэндэ [...] Танда хүсэнэ.

Советскэ Союзай коммун[...] партиин Центральна [...]

ООН-эй Генеральна Ассамблейн 6-дахи с[...]

ПАРИЖ, ноябриин 7. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). ООН-эй Генеральна Ассамблейн 6-дахи сессиин пленарна заседани дээрэ Ассамблейн главна 6 комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр ба Генеральна Ассамблейн 7 орлогшо-түрүүлэгшэнэр һунгагдаа.

Нэгэдэхи комитедэй (политическэ асуудалнуудаар ба аюулгүйн асуудалнуудаар) түрүүлэгшээр — Норвегиин делегат Финн Му; хоёрдохи комитедэй (экономическа ба финансова асуудалнуудаар) түрүүлэгшээр —Тайландын делегат принц ван Вайтхаякон; гурбадахи комитедэй (социальна, гуманитарна ба культурна асуудалнуудаар) түрүүлэгшээр — Чилиин делегат г-жа Ана Фигероа; дүрбэдэхи комитедэй (харгалзалгын асуудалнуудаар) түрүүлэгшээр —Доминиканска республикын делегат Уренья; табадахи комитедэй (административна ба бюджетнэ асуудалнуудаар) түрүү[...] Канадын делегат Стон; зу[...] (юридическэ) комитедэй т[...] шээр — Польско Республик[...] гат Ляхо һунгагдаа.

Генеральна Ассамблейн [...] түрүүлэгшэнэр болгогдон Ф[...] США-гэй, Великобританиин[...] эй, Югославиин ба Иракы[...] лэгшэд нюуса голосованяар[...] даа. Гоминдановска бүлэгэй[...] лэгшэ мүн лэ һунгагдаһан [...]

ПАРИЖ, ноябриин 8. ([...] тусхай корреспондент). [...] Генеральна Ассамблейн [...] пленарна заседани дээрэ [...] дискусси эхилээ. Эндэ Бр[...] Голландиин ба США-гэй де[...] үгэ хэлэбэ.

США-гэй делегациин то[...] —Ачесоной үгэ хэлэһэнэй [...] үглөөнэй заседани дүүрээ.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭ[...]

ПХЕНЬЯН, ноябриин 9. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани ноябриин 9-дэ иигэжэ мэдээсэбэ:

Бүхы фронтнууд дээрэ Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, американо-английска интервентнүүдэй ба лисынмановецуудай шанга добтолгонуудые гэдэргэнь сохижо үргэлжэлөөд, дайсанда ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушар[...]

Мүнөөдэр Арадай армиин [...] частьнууд ба самолёдуудые [...] буудагшадай отрядууд Х[...] Аньак, Суньань, Аньбень, [...] районуудта ба Пхеньян шад[...] лан нютагуудые зэрлиг му[...] бомбодожо ба пулемёдоор [...] үргэлжэлһэн дайсанай 3 [...] унагаагаа.

Харюусалгата [...]
Б. А ОЧИ[...]

АДРЕС РЕДАКЦИИ г. Улан-Удэ ул Ленина 26 Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора —7-85 отв секретаря—3-23 Отделов: партийной жизни, культуры и быта— 4-52, сельскохозяйственн[...] промышленности—6-84 мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров 16.

Н—03722. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.0[...]